

ПОЛИТИКИНИ

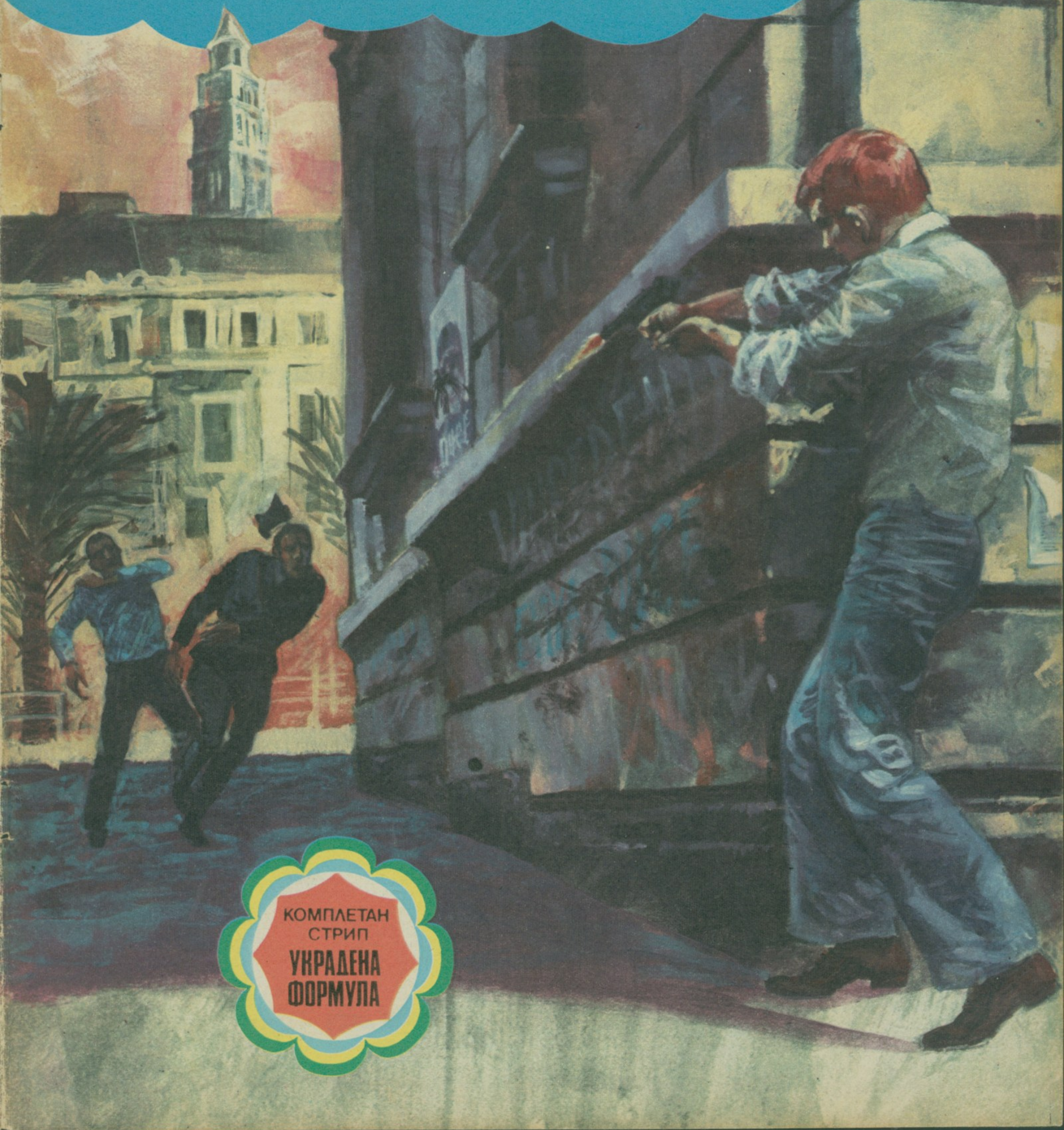
ЗАБАВНИК

3
динара

БРОЈ
1165

26. IV 1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

ТУВАНИ

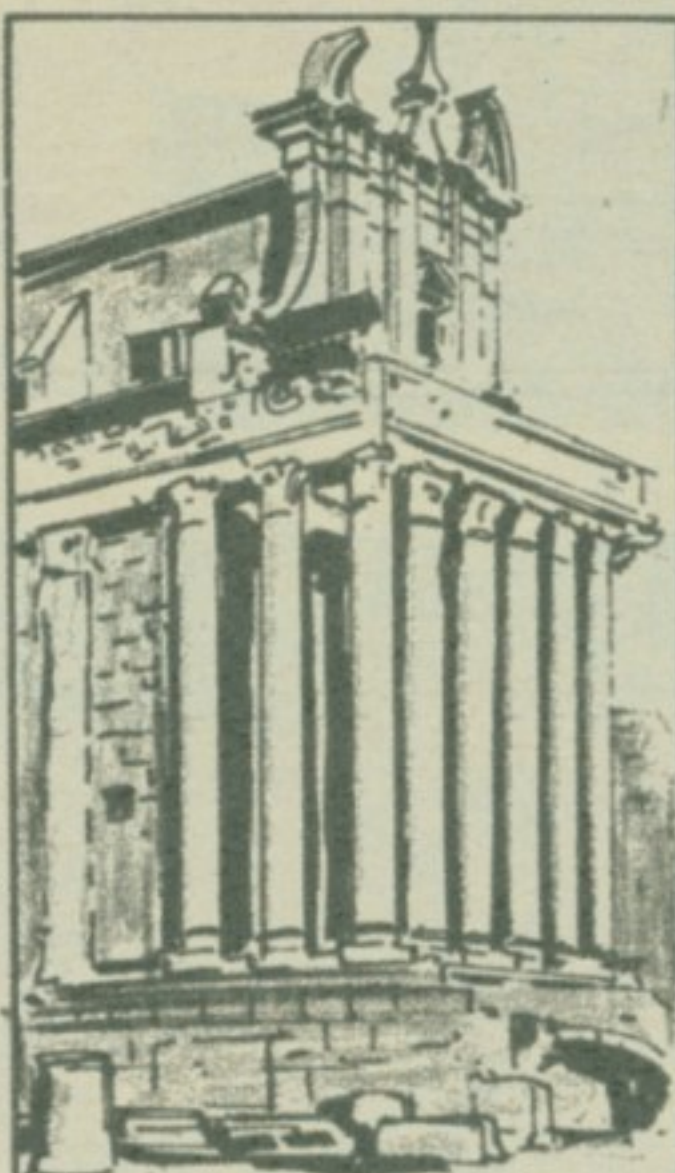
ПРИПАДНИЦИ
ЈЕДНОГ СИБИРСКОГ НАРОДА,
УМЕСТО КОЊА
ЈАШУ ИРВАСЕ.
КАД ГОД ПОЈАШЕ ИРВАСА
ТУВАН МУ
ШАПНЕ НА УВО
КУДА ЖЕЛИ
ДА ИДЕ.

ЗЛАТНИ ОРАО

НАЗВАН ЈЕ ГРУМЕН
ЧИСТОГ ЗЛАТА
НАБЕН У
БЛИЗИНИ
ЛАРКИНБИЛА,
У АУСТРАЛИЈИ,
ТЕЖАК
60 КИЛОГРАМА.

Веровати или не!

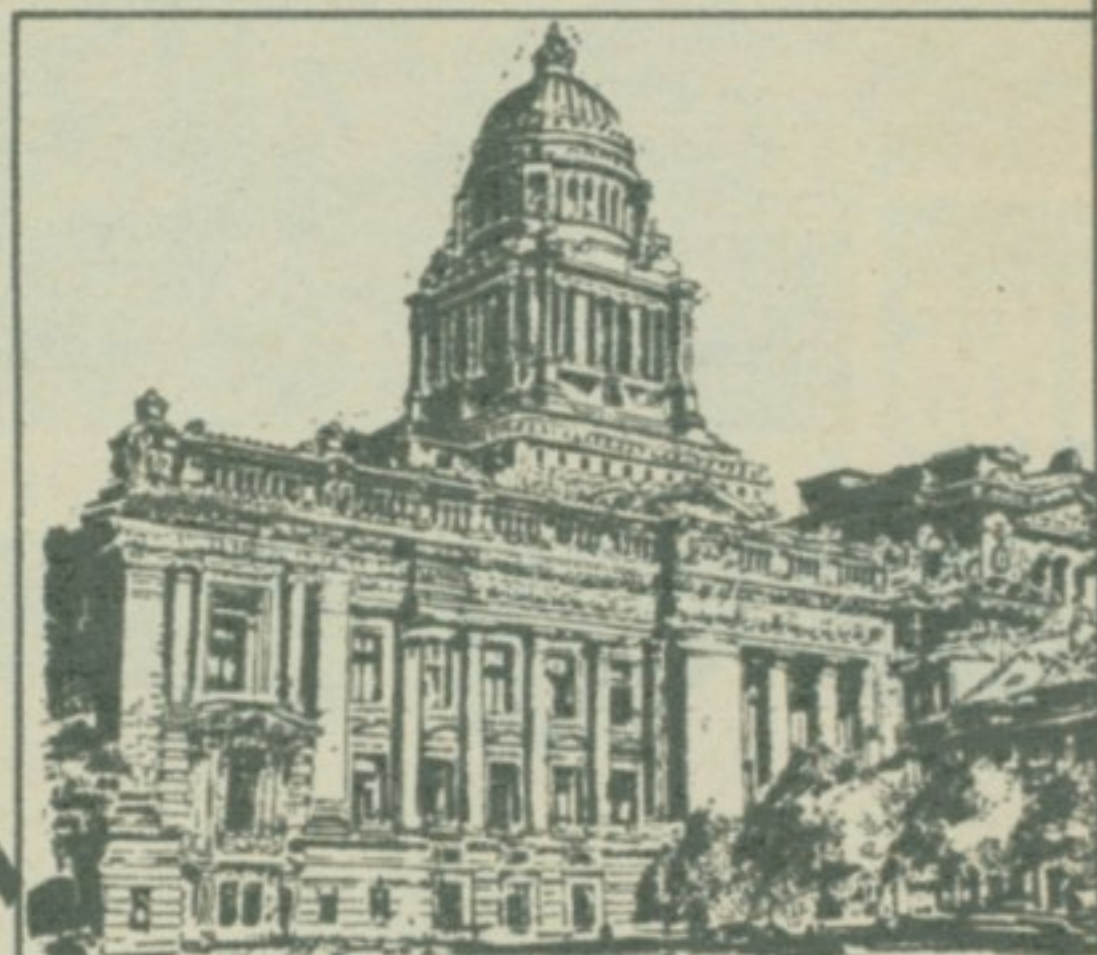
У ХРАМУ

КОЈИ ЈЕ
161. ГОДИНЕ
ПОДИГАО
ИМПЕРАТОР
АНТОНИЈУС
ПИЈУС
ЗА
СВОЈУ
ЖЕНУ
ФАУСТИНУ
УРЕЂЕНА ЈЕ
КАСНИЈЕ
ЦРКВА
САН
ЛОРЕНЦО
ДИ
МИРАНДА.

КАВИЈЕР ЧАРАС ИНГРАМ

(1820-1911)
ИЗ
ЛОНДОНА
ЧИЈИ СУ ИНИЦИЈАЛИ
ХСИ
- ИСТИ КАО
БРОЈ 91
НАПИСАН
РИМСКИМ ЦИФРАМА,
ЖИВЕО ЈЕ 91 ГОДИНУ.
ЊЕГОВ ОТАЦ
КОЈИ ЈЕ ИМАО
ИСТЕ ИНИЦИЈАЛЕ
ТАКОЂЕ
ЈЕ
ЖИВЕО
91
ГОДИНУ.

ПАЛАТА ПРАВДЕ

У БРИСЕЛУ
(БЕЛГИЈА)
НАЈВЕЋА ЈЕ ГРАЂЕВИНА
ПОДИГНУТА У СВЕТУ
ТОКОМ 19. ВЕКА.
ЗАУЗИМА ПРОСТОР ОД ОКО
26.000 КВАДРАТНИХ МЕТРА
А КУПОЛА ЈОЈ ЈЕ ВИСОКА
104 МЕТРА.

БРАУНИ,

ЗЕЦ
ПИТЕРА ДЕ КРЕМЕРА
ИЗ
РОЧЕСТЕРА
(САА)
ЗАВВОНИ
КАД ЈЕ ГЛАДАН
ИЛИ
ЖЕДАН.

1165/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● Џон Марфи, шеф станице у
Ист Фарлиџу (East Farlidge)

у Енглеској, у последње време
исписује своје стихове на црно,
таблн изложеној на станичном пе
рону. Али то није све: Марфи
је станичну чекаоницу претворио
у библиотеку у којој путници
могу не само да читају већ и да
остављају старе књиге и часо
писе које би иначе бацали.

● недавно се у свету појавио
још један апарат намењен спре-

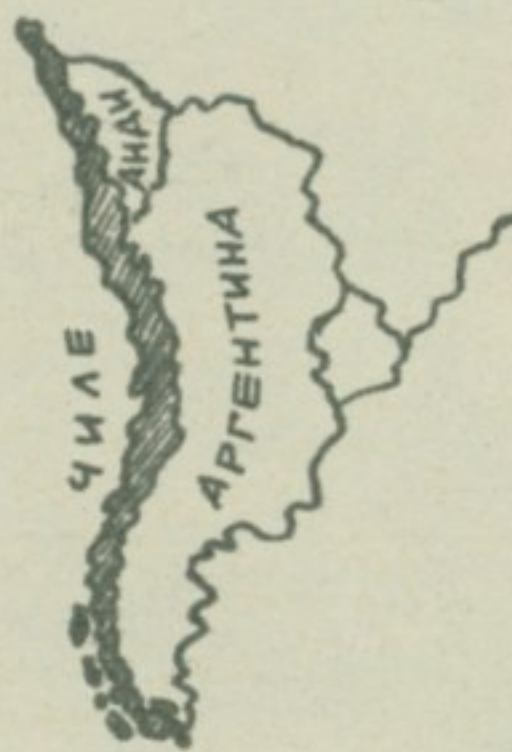
чавању крађа. Овог пута то је
телефон на који може да се
монтира трака са снимљеним по
зивом у помоћ. Кад власник же
ли некуд да оде он стави тра
ку на телефон који је истовре
мено позван са улазним врати
ма и најближом полицијском
станицом. И чим неко насилно
покуша да уђе у стан са траке
се чује позив: „У помоћ“!

● амерички једрењак „Алаба
ма“ грађен је пуних 47 година и
кад је коначно био завршен ни-

једном није запловио јер су се
у међувремену почели да упо
требљавају бродови на пару.

● најдужом земљом на свету сма
тра се Чиле са 4265 километара и
просечном ширином која износи
око 177 километара.

● француски природњаци смат
рају да се последњих година
број змија отровница повећао.

Они ово повећање образлажу по
датком да је велики број сељака
прешао у градове, а да су они
углавном били ти који су истреб
љивали змије. С друге стране, је
жева, јазаваца и грабљивица,
главних непријатеља змија, има
све мање.

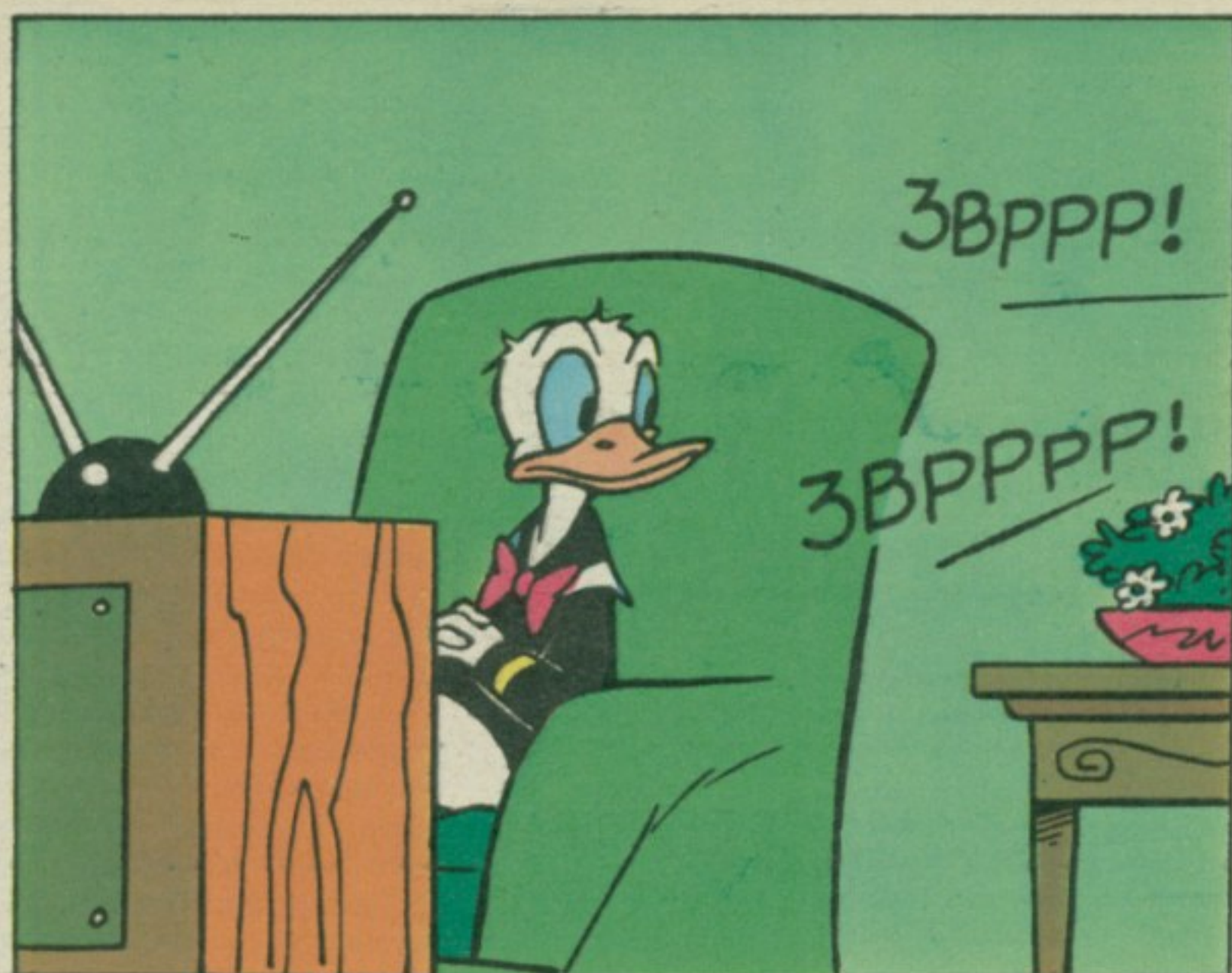
● сматра се да један физич
ки радник пређе у току дана и
по 20.000 корака. Не мањи број
корака превали у току дана и
једна просечна домаћица.

● каулифлорија је избијање
цветова из дебла и старијих гра
на. Ово је карактеристично за
многе тропске биљке, као што
су какао, хлебно дрво итд.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

КАКВА СЛУЧАЈНОСТ!
И МЕНЕ!

НАДАМ СЕ ДА НЕ-
КЕМО! ОВДЕ ОСУЂЕ-
НОГ ЧЕКАЈУ ВЕШАЛА!

ПОРОТА

ПА КАД
ЈЕ НЕ-
ВИН!

НИКАД БУЧНИ-
ЈЕ ПО-
РОТЕ!

ДУМ!

КО НИШТА
НЕ ЗНА?
ЗАР
ЈА?

ТРАС!

БИЛО ИХ ЈЕ
ЧЕТРЕСЕТ
ОСАМ

ДИЦО, ОСВИ

Чим су Сплићани сазнали за судбину младића опкољених код Кошута, започели су догађаји који су загорчали живот Италијанима.

Један за другим војници су искакали из камиона и у беспрекорном борбеном поретку одмах кренули према огради. Имали су црне фесове на глави и црне кошуље. Младићи су их препознали: то су емовци, најелитнија Мусолинијева војска.

— Тек сад почиње права борба! — хладно је закључио Лала.

Црне тачкице су се приближавале. Укупно, сада је било преко хиљаду и по нападача. А унутра, у увалици великој као два фудбалска игралишта и ограђеној каменим зидом којим се у Далмацији чува земља од ветра и мора, спремно су чекали напад.

Њих је било само четрдесет осам! Ниједан није имао тридесет година, а најмлађи Анте Торкар тек је напунио седамнаест.

Пустили су их да им приђу сасвим близу. Црни редови су збуњено застали кад су испред себе зачули песму.

— Пали! — гласно је затерала нападача у паничан бег. Многи су грабили натраг без фесова тражећи само што крупнији камен да се склоне. Петорица су остала непомична на ужареном камењару.

ШТО СКУПЉЕ

Љути због неуспелог напада и губитака, Италијани су отворили ватру из тешких минобацача. Чудне гранате, ништа се не чује тамо где их испљују, а кад падну — страшна експлозија.

— Прва чета на лево крило, четврта на десно — командовао је Ђорђе да би завајао непријатеља. Још једна нечујна граната је долетела и на триви, окренут земљи, остао је да лежи висок, лепо развијен младић. Лала! Преживео је битке на Естрадаури, пред Мадридом, прешао снежне Пиринеје и, ето, у својој домовини пао у првој бици. Кад је угледао велику рупу на његовој глави, двадесет једногодишњи радник Марковић није могао да задржи сузе. Шта ће сада бити са одредом?

Одлука је ускоро морала пасти.

— Извршићемо јуриш на западној страни — обавес-

тио је командир Ђорђе два младића који су пуцали из јединог митраљеза, сплитског тежака Тробу Алфревића и водоинсталатера Владимира Марковића — Инђа. Чврсто су се загрлили. У летњи сумрак док се непријатељ поново приближавао махали су друговима који су пузили према огради.

— Гледаћемо да продамо кожу што скупље — рекао је Инђа нишанећи.

— Добро, кад су тако одредили — одговорио је Тробу мирно, без трунке забринутости.

Имали су још око осамдесет метака.

ИЗВРШИЛИ СМО ЗАДАТАК

Италијани као да су приметили шта се спрема. Узмивали су се и почели да се престојавају.

— Удримо по њима који рафал, па нек се мувају колико хоће — предложио је Тробу. Четири кратка рафала и фашисти су као један полетели према земљи. Али, убрзо су навалили поново. Двојица младића избиле су грашке зноја по челу кад су видели да имају свега двадесетак метака а црне кошуље су већ ту на 150 метара. У три скока и биће ту. Зашто још нема јуриша? Зашто другови оклевају? Не знају да им се фашисти приближавају с леђа, а они их не могу зауставити.

— Јуриш! Ура! — зачуло се у том тренутку. Одјекнула је ужасна краткотрајна пучњава помешана с поклицима и јауцима. Заборављајући на фашисте испред себе Инђа и Тробу су се окренули према западу. Тамо је завладала тишина. Другови су се пробили! Они су извршили задатак! Али, сад је требало да се извуку како знају. Без иједног метка, с одшрафљеним бомбама Тробу је потрчао према југозападу ограде кроз кукурузе, а Инђа, на запад. Звиждање метака дало им је још већу снагу.

— Па ја сам се пробио! — помислио је Инђа кад је избио на једну чистину. Тада је угледао тројицу уста ша како се нешто договарају. „Цак“ и на њих је полетела бомба. Сва тројица су полегла. А онда је угледао Мату Хајдуковића који је хрпао. Притрчао је другу из детињства и, ви носећи него придржава-

ћи га, њих двојица су пожурила што даље од овог проклетог места. Док се рањенику цедио зној низ измучено лице, кријући се иза жбуња упутили су се истим путем преко ужареног Мосора натраг у Сплит.

Тек касније сазнали су истину: из обруча се спасло само тринаест другова! Двадесет четири је ухваћено, остали су погинули.

Први сплитски одред више није постојао.

Три дана пре тога, 11. августа 1941, ови исти младићи су напустили Сплит. Нико на свету није био срећнији од њих: сваки је добио пушку и 150 метака. Више се нису бојали хоће ли наићи карабиниери или агенти фашистичке полиције. Сад су им били равни.

Многи су кренули у спортским мајицама, копачкама клубова чије су боје доскора бранили, други у плавим радничким блузама или пламинарским виндјакнама. Њихов задатак је био да се пробију до Камешнице где ће формирати први партизански одред у Далмацији, његов командант биће искусни шпански борац Мирко Ковачевић — Лала.

ВОДИЧ ЈЕ ИЗДАО

Пред њима се, пошто су прешли питома Сплитско поље, уздизала висока планина Мосор.

У почетку је све ишло добро, мада су пешачили сву ноћ и цео дан. Лето је било суво, жега као у Сахари, само уместо песка — камен. Другог дана у сумрак уморним и жедним младићима обратио се Ђорђе:

— Ако у току ноћи не стигнемо на одређено место, изгубићемо везу! — Уморни момци кренули су беспућем камењара. Више се посртало него ходало. На врху су се мало одморили а онда кренули наниже. Тамо их је чекала нова препрека, пред њима се испречило море зидова високих и по два метра које је требало прескакати. Рушење камења чуло се на све стране.

Срећом, наишли су на коњски пут који је водио према селу. На месту састанка поседали су и ускоро су сви спавали. У тишини чуло се само с времена на време тихо договарање између Лале, Ђорђеа и комесара Алфреда Сантинија. Прошао је читав сат, а они су узалуд погледали према засеку.

После два сата било је јасно: водич се сигурно уплашио и није дошао. Изда-ти су.

Географска карта и компас овде нису много вредели. Почело је лутање по камењару. Изударани камењем, искрвављених ногу, ждњи и гладни, пробијали су се беспућем где је и дању тешко ходати. Пао је први из одреда, најмлађи Анте. Десетак другова више није могло да носи пушке. Зелић, Фруа и морнар Субота носили су по четири! Лала је био забринут, прошло је двадесетак минута док су

могли да крену напред. До Цетине је било још око шест километара.

Негде око поноћи дат је кратак одмор. Колона је једва кренула. Нико не зна како су успели да изиђу на врх који се испречио пред њима. Али, ту их је чекало ново изненађење: опет зидови. Још три младића пала су у несвест: Сантини, Зелић и Фруа.

— Другови, учинимо још један покушај — говорио је Лала на коме су се примећивали први знаци нервозе. — Ето, Цетина нам је пред носем!

Било је три ујутру. Први зраци дневне светлости појавили су се изнад Камешнице. Још један покрет и после пола сата поново стој. Пао је Пашко Срделић. Тражио је да га оставе. За њим је поседало још неколико другова. И, одред је стао. Више се није могло даље. Дошло се до крајње границе људских моћи. Где се ко нашао истог часа је заспао. Ујутру их је пробудио сунце које је већ пржило. Налазили су се у малом гају. Нешто даље видели су се кровови кућа Кошута. На свега 4—5 километара напред уздизао се масив Камешнице. Ето, могли су тамо већ бити да их нису издали.

ЕТИЋЕМО ВАС!

Већина младића чистила је изранављене, крваве ноге. Једни другима изгледали су страшно: необријани, неумивени, изгладнели, упалих мутних очију, исцепаних одела и обуће више су личили на нека страшила него на организовану војну јединицу...

А већ око десет часова пре подне нападе су их усташе из Кошута. Судбина најбољих сплитских младића била је запечаћена.

НЕЋУ ДА СЕ СПАСЕМ!

Тужна прича о пропасти одреда стигла је брзо у Сплит који се завио у црно. Најбољи другови су изгинули или пали у руке бесних усташа који нису могли да прејале смрт бојника Билобрка. Заробљенима у сињском затвору већ три дана нису давали ни хране ни воде. Али, сви су се држали као јунаци. Кад је стари сплитски поштар Тони Јеласка, после обијања

разних установа и мољакања, стигао у двориште самостана где се налазила главна усташка команда да посети сина Петра, срце му се стегло. Везани жицом по двојица, крвави, исцрпљени, од жеђи испуцалих усана, неки су седели а неки лежали на уожареном сунцу.

— Другови, ево нам барба Тоне — приметио га је неко.

— Дицо моја, — почео је стари поштар и застао јер га је у грлу стегло. — Шта су вам урадили? — Најтеже је било Паићу кога су рањеног ухватили. Лежао је на левом боку а на десном куку му се видела велика крвава мрља, ту су му сипали со на рану. Кад је хтео да му приђе, жандарм се издерао на њега да може само са својим сином да разговара.

— Јесу ли те много тукли? — упитао је Петра коме су очи биле модре од удараца.

— Нису баш много, оче — одговорио је младић и

више није хтео о томе да говори.

Преки суд у Сињу осудио је све ухваћене на смрт стрељањем!

Усташе су покушале да међу осуђенима нађу неког ко би затражио помиловање, али им то није пошло за руком. Кад је Јозо Маркотић чуо поруку да може да се спасе захваљујући рођаку усташа, само је пљунуо и рекао:

— Радије ћу умрети са својим друговима.

Двадесет и шестог августа, у Радуши крај Сиња, убијена су двадесет и четири младића. Никад више родитељи и пријатељи неће видети веселог Зелића, доброћудног Кљују, атлетску фигуру Боце Борозана, повученог Мирка Дујмића, Јозу Маркотића, интелигентног Фредрија Сантинија...

Из камиона у коме су их везане водили у смрт чула се песма. Сплитски младићи позивали су своје другове да не плачу за њима већ да наставе борбу.

И град их је послушао. Борбу су наставила не само она преживела тринаесторица која су се, прешавши још једном страшни Мосор, вратила у Сплит, већ цео град. Сваког јутра зи-

дови су били исписани новим паролама: „Смрт фашизму — слобода народу!“ Главе Мусолинија и краља Емануела на плакатама биле су умрљане мастилом. Али, то је био само почетак.

Кад су приликом рације у Плинарској улици карабинери убили младог Хајдуковића, Сплићани су већ су традан одговорили оружаној акцијом. Бруно Ивановић, Ђиро Одрлин, Инђо Марковић и Тончи Врдољак усред дана, готово пред самом кућом Хајдуковића, убили су једног а ранили другог италијанског агента. Сва четворица су успела да се извуку захваљујући храбрим девојкама које су их чекале у близини. Руку под руку, мирно су прошли кроз гужву која је настала јер су добро знали да Италијани не дирају љубавне парове!

ПОЖАР У ЛУЦИ

Деветнаестог септембра пред саму поноћ, улицама града завијале су ватрогасне сирене. Огроман пожар у луци могао се видети издалека. Горело је велико царинско складиште пуно војне опреме. Док су фашисти у немоћном бесу посматрали како им пред очима нестаје драгоцен ратни материјал, Сплићани су ликовали. Уски прозори трошних сплитских кућа, накинени главама били су отворени целу ноћ упркос претњама фашиста. До сванућа цело складиште је изгорело до темеља. Ништа се није могло спасти јер то нису дозвољавале експлозије бомби и муниције која се налазила у складишту.

Подметач пожара илегалца Анте Смолчић није ухваћен.

Још се Италијани и њихов префект доктор Паоло Зантини нису опоравили од тог удараца, а извршен је атентат на омрзнутог сплитског фашисту Звонка Петраела. Млади скојевац погодио га је у лопатицу. У тешком стању пренет је у болницу где су око његовог спасавања ангажовани најбољи хирурзи.

Следећу акцију извели су ђаци Средње техничке школе. Одбили су да приме сведочанства на италијанском језику! И други су се угледали на њих. Двадесет петог септембра организована су велике демонстрације средњошколске омладине против италијанизације. Преко хиљаду ђака храбро је изишло на улице:

— Није земља талијанска већ је земља славенска. Ван с њима! Ван с њима! Нећемо их ми! Хеј Славени! Доље крвави фашизам! Марјане, Марјане! — ширило се из хиљаде младих грла. Фашисти су журнули на голо-

руке демонстранте. Многи дечаки били су премлаћени, четрдесетак је ухапшено. Али, Сплит се није умирио.

ПУЦЊАВА ЗБОГ МАЧКА

Читав русвај избио је кад је један скојевац везао мачку празну конзерву за реп и пустио га пред стару болницу. Бежећи по улици поплочаној гранитним коцкама мачак је изазвао велику буку. Италијани ударише у пуцњаву. То је трајало двадесетак минута док у једном углу нису пронашли уплашеног и шћућуреног мачка. У овој пуцњави рањена су четири италијанска војника!

После неколико дана обалски радници извели су нову акцију. Овог пута горео је велики италијански трговачки брод „Палермо“ од 5.500 тона. Из дубоке утробе брода наврат-нанос изнето је око два вагона муниције, али броду није било спаса.

Многи обалски радници су ухапшени и премлаћени, али ниједан није одао ни реч. Ускоро је запаљен и други брод, али на лукавиј начин. У сплитској луци натоварили су италијански брод угљем и уз помоћ хемичара илегалца подметнули пожар, али тако да је он избио тек кад је брод био с оне стране Јадрана.

Сваког дана фашистичке учитељице водиле су у колони балиле, децу уписану у фашистичку организацију. Четрнаестогодишњем Браци поверен је задатак да их „среди“. Он је изабрао групу најхрабрије варошке деце и припремио на пад.

Тог сунчаног поподнева од Казалишта Плинарском улицом марширала је према Марјану колони балила у пратњи учитељица.

— Луп-ви! Луп-ви! — одјекивало је улицама, а дечаки у црним кошуљама занесено су марширали желећи да се што више истакну код учитељица. На маестралу је вијорила застава најмлађих фашиста. Изненада оборили су се на њих мали Сплићани тукући све испред себе. Млади фашисти су се разбежали као овце пред вуковима. Главној учитељици, коју су фашисти довели из Италије, била су слоњена два ребра. Остала је на земљи вичући: »Aui-to! Aui-to!« (Упомоћ!).

Италијанима је постало јасно да за њих нема више мира у Сплиту.

Младићи стрељани у Сињу нису пали узалуд.

В. С.

ПРЕМА КЊИЗИ
„Непокорена младост“
Владимира Марковића
— Инђа)

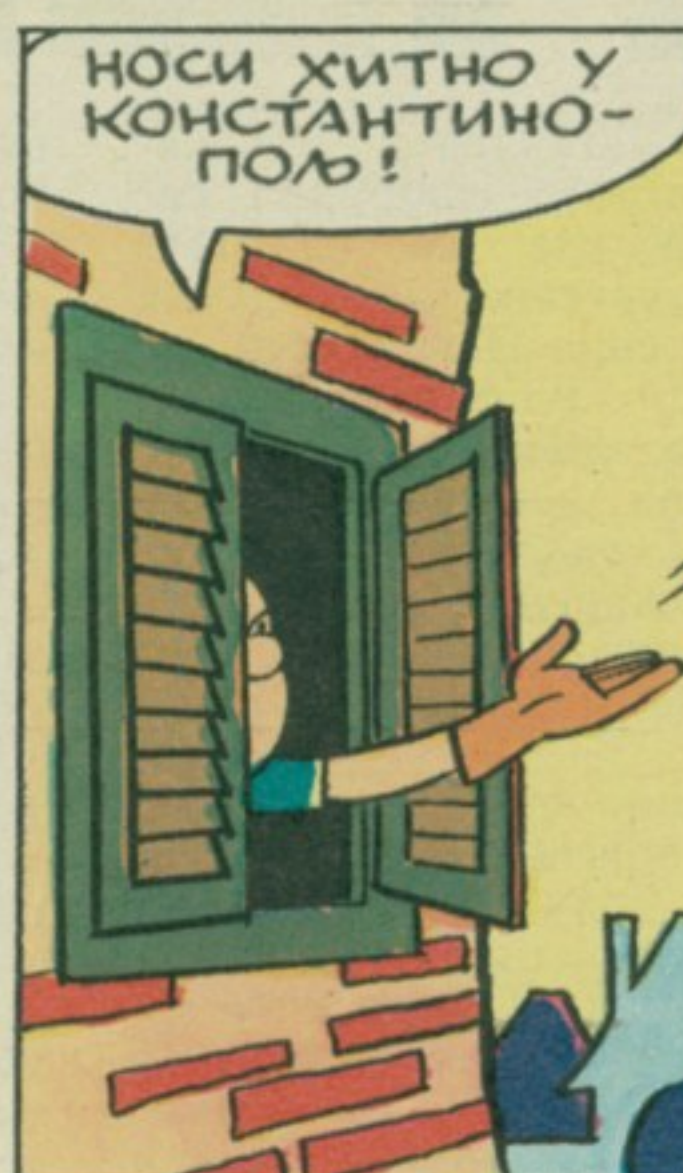

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н.ЛЕКИЋ

А.СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО
ПОВЕРЉИВО

ШИФРОВАНА
ДЕПЕША:
ПАСУЈО 14, ТЕТОВАЦ 16, ЛУК 8,
БЕЛИ ЛУК 12, МРКВА
4-6, ПЕРШУН 6-9,
КАЗМАК 44
ПРЕВОД:
ДИНАСТИЈА НОСИТУРОВИЋА У ОПАСНОСТИ
СТОП ИНТЕРЕСИ
ВИЗАНТИЈЕ
УГРОЖЕНИ
СВРАКОПУЛОС
005

*Ц.У.Ј.А.=ЦЕНТРАЛНА УХОДНИЧКА ЈУСТИНИЈАНОВА АГЕНЦИЈА

ДУБЕЛ ПЕТКА: ГРЕШКА ГЕНЕРАЛА ЖБИРОСА!

1165/6

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

Заједнички рођендан: Бранко Штефанац, телевизијски техничар, Бранко Протић, сликар и Властимир Савић, наставник падобранства извели су у Болцану скок од којег се гледаоцима дигла коса на глави.

Застављеног даха гледаоци су посматрали три тела која су се приближава земљи страховитом брзином. Сваког тренутка очекивали су да се отворе падобрани. Али, секунди су пролазиле а ми смо и даље падали.

Тада се десило оно што човек касније није у стању да објасни. Из навике, а не зато што сам осећао да летим сувише дуго, бацио сам поглед на штоперицу и висиномер. Запањено сам се: био сам удаљен од земље само 200 метара. Значи, још само 4 секунда лета!

ОПАСНА ОДЛУКА

Септембра 1966. одржавало се падобранско такмичење у Болцану, граду на северу Италије, смештеном усред долине коју су са свих страна затварали стрми снежни врхови Алпа. У такмичењу су учествовале Француска, Италија и Југославија.

Југословенску екипу представљали смо Властимир Савић, Бранко Протић и ја. Борили смо се већ неколико дана са променљивом срећом јер нисмо навикли на ваздушне струје које владају у том делу Алпа.

Нисмо били задовољни нашим успехом. Зато смо одлучили да после проглашавања победника изведемо неколико скокова изван конкуренције од којих ће гледаоцима застати дах!

Договорили смо се да то буде штафетни скок који је тада још био новост у падобранству. Изводе га три падобранца са висине од 2.500 метара. Док први држи у руци штафетну палицу и са затвореним падобраном јури великом брзином ка земљи, други који се налази 30 метара изнад њега, треба да га достигне, приђе му надохват руке и преузме палицу. Трећи падобранец мора да стигне обојицу и прихвати штафету. Све се то одвија брзином од 200 километара на час! Тек после ових измена смеју да отворе своје падобране, али никако испод границе од 700 метра висине, иначе се може догодити да погину.

КАО КАМЕН

Ушли смо у авион. Док сам стављао падобран на леђа и кацигу на главу, срце ми је убрзано ударало

СЕКУНДА ВРЕДАН ТРИ ЖИВОТА

ИМАШ
ЈОШ
САМО 200
МЕТАРА
ДО ЗЕМЉЕ —
ПРОЛЕТЕЛО
МИ ЈЕ
КРОЗ
ГЛАВУ!
ИСТОГ
ТРЕНУТКА
ПОВУКАО
САМ
РУЧИЦУ
ПАДОБРАНА.

Погледао сам изнад себе: с леђа ми је прилазио Прота. Скупио је руке уз тело да би ме стигао и летео као тане. Већ после неколико секунди дошао је на исту висину са мном, на растојање од неколико метара. Гледао сам како његово лице деформише удар ваздуха, слично као кад ветар набора површину воде. Пажљиво маневришући рукама приближили смо се сасвим. При брзини од 200 километара на час преузео је палицу. Ударно сам га лако по руци као знак да је прва замена готова. Остало је још да Ваки да штафету и да сви отворимо падобране.

ИГРА СА СМРТЉУ

Али, нешто није било у реду. Ваки се налазио 30 метара изнад нас и, склупчан као лопта, трудио се да повећа брзину и сустигне нас. Очајнички смо гледали горе дајући знак да приђе, али се растојање није смањивало. Очигледно, алпске струје радиле су своје.

Постајали смо све нестрпљивији јер је Ваки још био далеко. Мало

затим потискао сам на висиномер: показивао је само 200 метара до земље а то је значило да летимо у сигурну смрт.

Никада до тада нисам видео људе, хангаре, траву, кукурузе, тако близу, као тог тренутка. Кроз главу ми је као муња прошла мисао: „Имаш још само једну секунду!“ И у тој секунди повукао сам ручицу главног падобрана а одмах затим и резервног.

Осетио сам познато „чупкање“ по леђима када се купола извлачи из ранца. Пуцањ раширене куполе, кратко њихање и удар ногама о земљу испред трибине, дошли су тако брзо, један за другим, да се све слило у исти доживљај.

Тог тренутка су и моји другови додирнули тле на неколико метара од мене.

Проломио се громогласан пљесак и људи су потрчали да нам честитају. Био је то најузбудљивији скок који су до тада видели. Нико ме није пало на памет да смо само пуким случајем остали живи.

Када смо најзад остали сами и погледали се, сва тројица били смо бледи. Знојио сам се и осећао страшну муку. И са њима двојицом је било исто јер смо знали да је та последња преостала секунда одлучила.

— Видео сам те када си пошао руком за ручицу, па сам ја повукао своју — казао је Ваки мукло.

— И ја — кратко рече Прота.

Од тада сва тројица славио 8. септембар 1966. године као свој други рођендан.

Ето, то сам хтео да вам испричам: причу о једном секунду, најдрагоценијем секунду у мом животу.

Бранко Штефанац
ТВ техничар
(Хонорар: 250,00)

јер је то најнапетији тренутак скока. Сместили смо се по реду искакања: ја до врата која су била скинута, Прота до мене а Ваки најдаље јер је требало да искочи последњи.

Авион се брзо пео и ми смо били све ближе снежним врховима Алпа. Када је висиномер показао 2.500 метара, пилот је окренуо авион према аеродрому. Ја сам клечећи поред врата давао мање исправке правца лета и посматрао дубоко испод нас поље са хангарима малим као кутије шибица.

Кад смо се нашли изнад аеродрома, дао сам пилоту знак да одузме гас и одмах затим искочио, раши-

рених руку и ногу, у стилу који падобранци зову „жаба“. Две секунде после мене искочио је Прота, а затим Ваки. Кад сам се бацио у понор, укључио сам штоперицу. Знао сам да за лет без падобрана имам на располагању само 40 секунди јер на висини од 700 метара морам отворити падобран иначе бих се разбио при паду. Од тренутка када се повуче ручица падобрана, па док се рашири купола прођу, наиме, три секунде а то је даљих 150 метара. Преостала висина једва је довољна да се падобранец безбедно спусти на циљ. Ако ми откаже главни падобран, још бих имао да активирам резервни.

СА БЕГЕЈА ШАРЕН

Радоица Љињачки, VIII/1

Душко Аћин, VII/1

Весна Арачки, VIII/2

Марија Косос, VII/4

Ивица Родин, VIII/3

Габријела Халбвеис, V/3

Небојша Протић, V/1

Бранко Јавор, VIII/2

И СЕ ШАРА

НАЈБОЉЕ ЦРТЕЖЕ
НАРОДНИХ ША-
РА НА ВЕЛИКИ ЗА-
БАВНИКОВ КОН-
КУРС ПОСЛАЛИ
ЋАЦИ ИЗ ЗРЕЊА-
НИНА И ЗАСЛУ-
ЖИЛИ ТЕЛЕВИ-
ЗОР! ОВДЕ ДОНО-
СИМО НЕКЕ ЊИ-
ХОВЕ РАДОВЕ, А
НА 10. СТРАНИЦИ
ПРОЧИТАЈТЕ И-
МЕНА СВИХ НА-
ГРАЂЕНИХ

Аника Палинкаш, VII/4

Никола Кољовић, VI 1

Светлана Филиповић, VIII/1

Ото Месарош, V/3

Мирјана Рајић, VIII/2

Љиљана Грујић, VI/1

Драган Иванов, VIII/1

Милена Попов, VI/1

Весна Радишић, VI/2

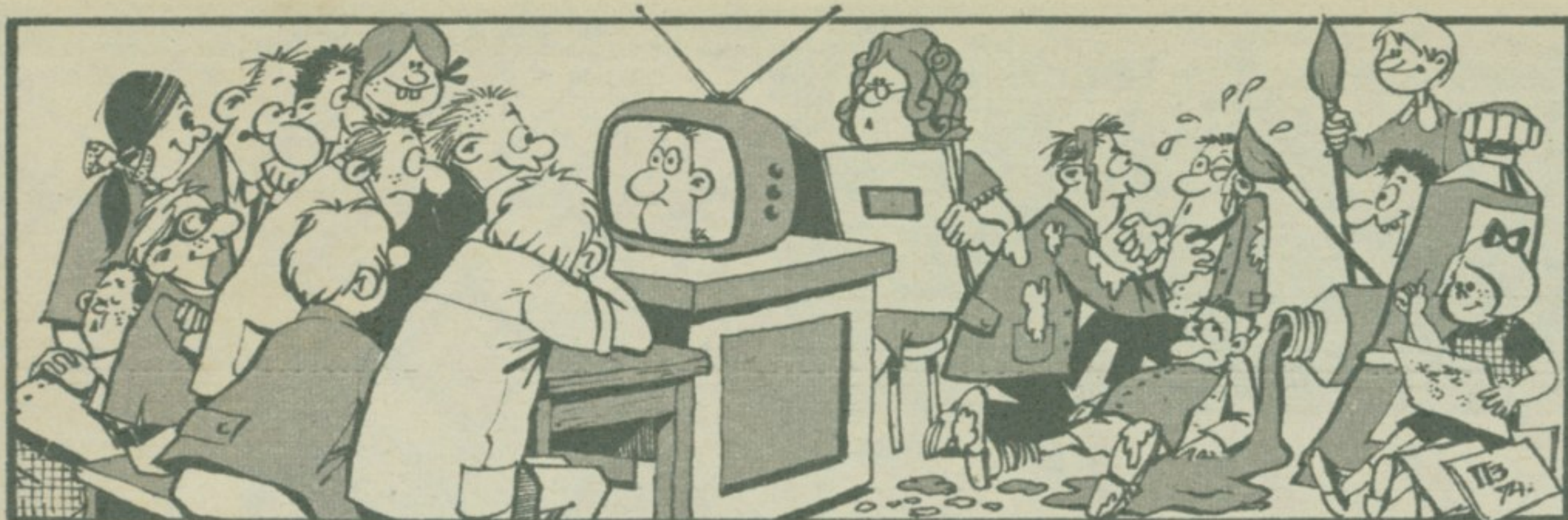
Конрад Фредерико, V/2

Миливој Миливојевић, VI/2

Веселин Попов, VI/1

ЗАВРШЕН ВЕЛИКИ ЗАБАВНИКОВ КОНКУРС »НАЦРТАЈ НАРОДНУ ШАРУ«

ПОБЕДИО ЗРЕЊАНИН!

Вишим разредима школе „Петар Петровић Његош“ из Зрењанина и наставници ликовног Стојанки Кнежевић припала прва награда — портабл телевизор од 4000 динара. Још пет награђених школа.

Ученици основних и средњих школа из целе Југославије одазвали су се на позив Политикиног забавника да нацртају народну шару свог краја или да измисле неку нову. Изабрати међу свима који су учествовали најбоље, није било лако, али су чланови жирија ипак били једногласни да ова част припадне ученицима из Зрењанина. Вредна наставница ликовног васпитања Стојанка Кнежевић послала је радове 13 својих одељења који су били заиста изванредни. Њима је припала награда — портабл телевизор. Похваљено је још пет школа и секција и њима су, након тога, било предвиђено, додељене лепе награде:

комплет енциклопедија Ликовне уметности (вредност 800 динара). Ево вредних школа и способних наставника који су се истакли:

1. Основна школа „Миљенко Цвитковић“, Сарајево, Немањина 55, наставник Ксенија Каљанац (рад на јути, вез, цртежи)
2. Ликовна секција Основне школе „Ђура Јакшић“, Конарево, 3. П. Матарушка Бања, наставник Момира Радосављевић (вез и цртежи)
3. Основна школа „17. новембар“, Призрен, предметни наставник Димитрије Јовановић (цртежи)
4. Чланови Ликовне секције Основне школе „Ђура Јакшић“ из Каћа, наставник Душанка Бодулић
5. Основна школа „Јосип Панчић“, Бањевац на Ибру, наставник Бисерка Милијановић, (вез и цртежи)

Награђене школе примиће награду поштом.

ИЗВАНРЕДНЕ ВЕЗИЉЕ

Жири уместо десет наградио двадесет и пет вредних читалаца! Најуспелији радови иду на изложбу!

Стручни жири који је имао задатак да прегледа и оцени радове везиља, примио је преко осам стотина мотива из свих крајева Југославије. Кад је међу њима требало да изабере најбоље, нашао се на грдној муци јер су сви били лепо и педантно урађени, боје складно сложене, а мотиви, и стари и новији, одабрани с много смисла за лепо. Зато је комисија одлучила да уместо десет, како је предвиђено правилима конкурса, награди двадесет и пет читалаца! Сви ће они преко поште добити награду за свој напор и свој успех — првих десет шему за Вилеров гоблен „Залазак сунца“ заједно с платном и концима, а следећих петнаест гоблен за рад „Птице“, или „Трешње у цвету“.

Свим учесницама и учесницама конкурса честитамо и обавештавамо читаоце да ће најуспелији радови бити приказани на изложби која ће се организовати у изложима продајног одељења НИП „Политика“, на углу Македонске и Цетињске улице.

Ево имена добитника:

1. Ана Николић, Ђак, Дубровник, Корчуланска 1, 2. Радмила

ОВО СУ НАЈБОЉИ ПОЈЕДИНЦИ

Сваки од награђених добио је четрдесет и две тубе бојица темпера!

У великој наградној игри „Нацртај народну шару“ учествовало је 1416 читалаца појединаца! Међу свим приспелим радовима стручни жири изабрао је двадесет и њихове ауторе наградио сваког са по цинковским температурама. То су највеће бојице које се могу наћи у нашим књижаарама и плус за сваку боју по две тубе резерве. Све укупно — 42 тубе бојица. Ево имена награђених:

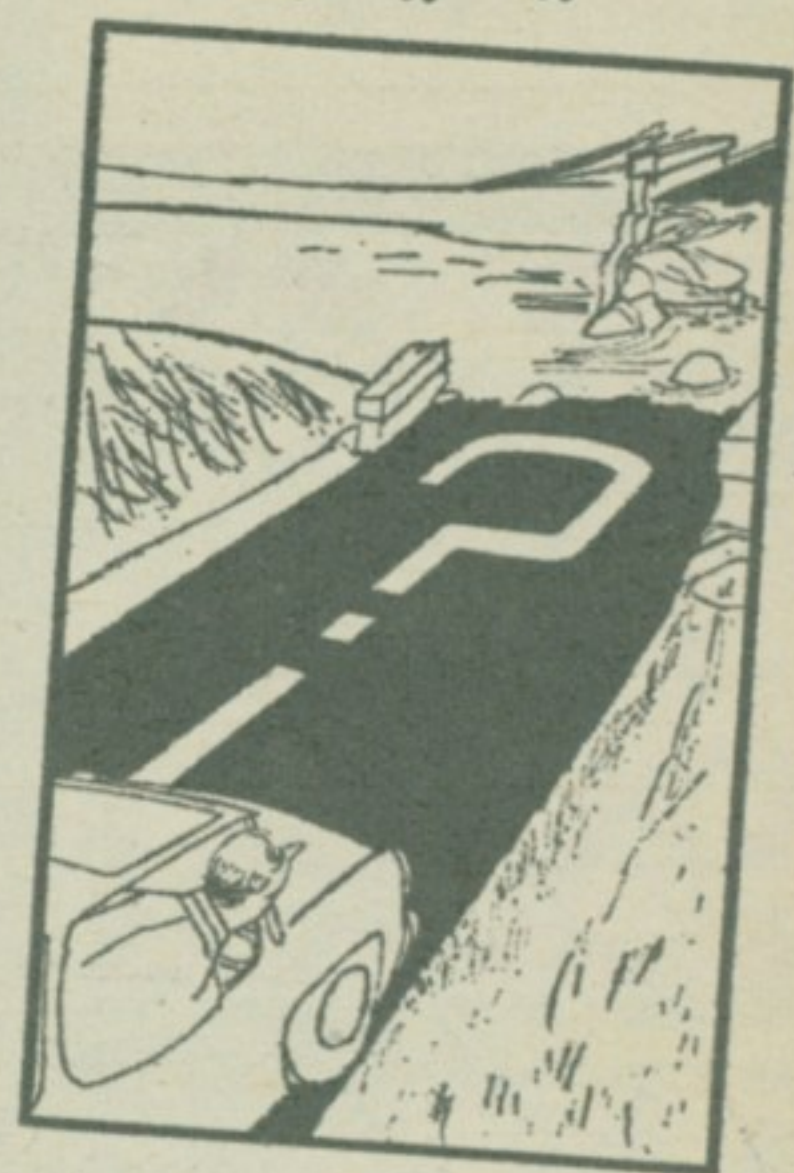
1. Гордана Митровић, Вршац, Гимназија „Борислав Петровић“ 1/6; 2. Иван Владо, Вуковар, Василија Гаћеша 3; 3. Ана Милисављевић, Прокупље, Страхинића Бана 31; 4. Мирјана Јовчић, Пожаревац, Воје Дулића 29; 5. Станка Лепшина, Брежице, Шентленарт 35; 6. Златко Хорватић, Бје

- Јочић, Ваљево, Ужичка 110; 3. Горан Поповић, Земун, Крајишка 64; 4. Марија Клајић, Храстник, Подкрај 91; 5. Бранислава Петровић, Сремчица, Београдска 57; 6. Славица Павлица, Смедеревска Паланка, 9. маја 32; 7. Симиша Јанковић, Београд, Преспанска 19; 8. Јанока Дубљанин, Равни, Дрежњик; 9. Олга Јаковљевић, Крагујевац, II крајишке 8; 10. Мирза Мусић, Бањалука, Браће Алагића 149; 11. Ана Иванова, Скопље, Константина Петковића 31; 12. Слободанка Јовић, Београд, Заплањска 74; 13. Снежана Попова, Кавадарци, Пано Мударов 13; 14. Емилија Ђировић, Бањевац на Ибру, ЈНА 24; 15. Станка Јовановић, Вршац, Трг Саве Ковачевића 31; 16. Љубица Златановић, Ниш, Ул. Октобарске револуције 2/4; 17. Перо Фаркаш, Црвенка, Петра Драпшина ББ, 18. Вера Стојадиновић, Светозарево, Младена Миленковића 30; 19. Биљана Кесић, Вршац, 29. новембра 99; 20. Милан Доневић Битољ, Нико Фундоли 13/42; 21. Амалија Паланчанин, Врбас, Св. Марковића 38; 22. Љубица Пеневска, домаћница, Панчево, Штротсмајерова 1/II; 23. Нада Дувњак, Сарајево, Војводе Путника 82; 24. Јања Радић, Гламоч, Душана Ђубића 5; 25. Драгица Радић, Нови Београд, II булевар 207/20.

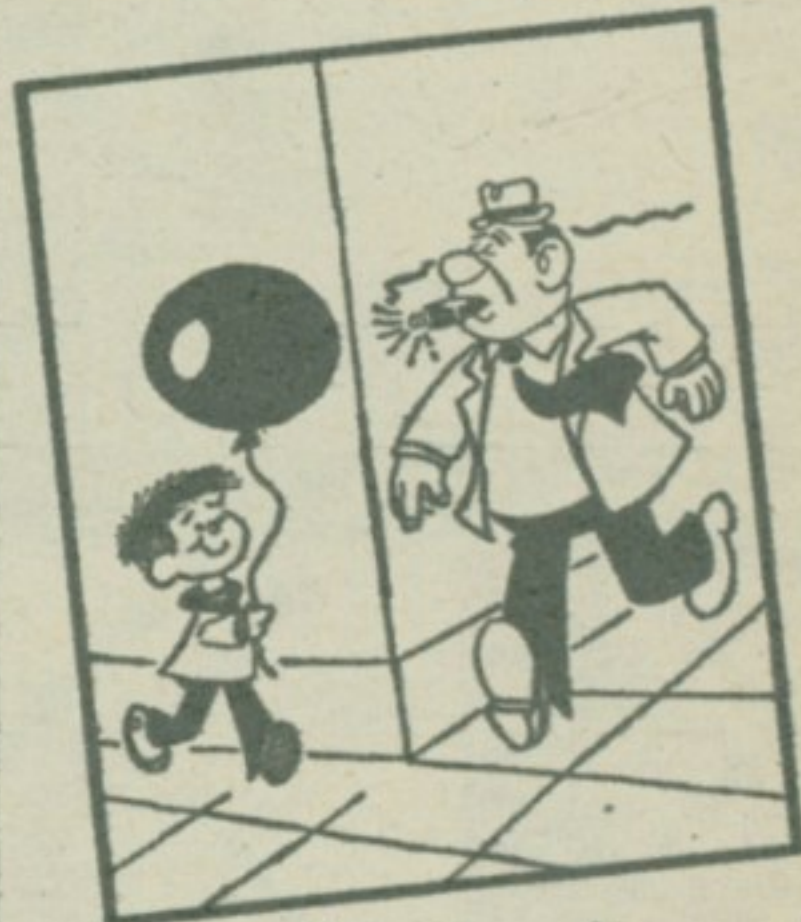
ХУМОР без речи

* * *

* * *

* * *

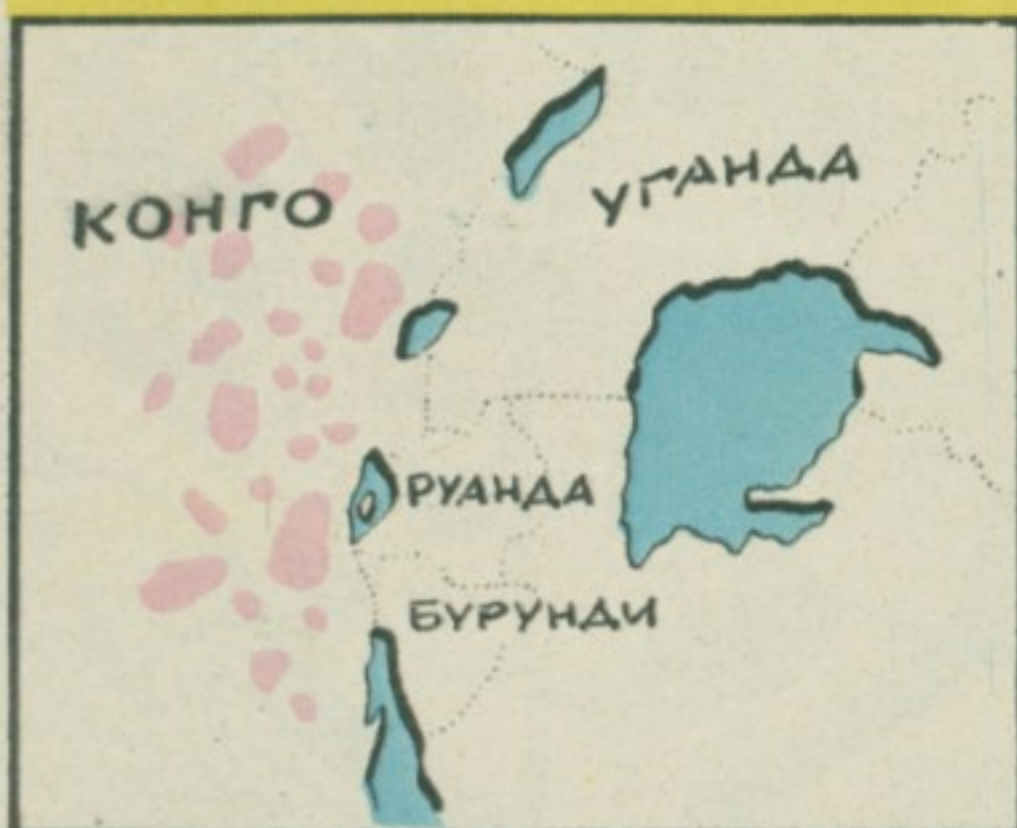

ЖИВОТИЊЕ КОЈЕ НЕСТАЈУ

ЗАБАВНИКОВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

За последње две хиљаде година изумрло је око сто различитих врста сисара. Сада изумири једна врста сисара годишње. Научници сматрају да таква судбина чека још око 250 до 300 врста. Представљамо вам најугроженије.

ГОРИЛЕ су најкрупнији и најнеобичнији од свих мајмуна. Одрастао мужјак има главу сличну павијану или псу, с дугачком, истуреном губицом и високи гребен дуж темена лобање. Длака му је црна изузев на темену где може бити риђа или сребрнастосива. Ходе на све четири ноге, при чему користи спољну страну стопала и зглобове. Горице живе у издвојеним заједницама које су често веома далеко једна од друге у планинским пределима на граници Конга, Уганде, Руанде све до Бурундије. Мада је изванредно снажна животиња, домороци и малобројни белци који су га ловили тврде да човека никада не напада без повода али ако се овај окрене и почне да бежи прелази у напад и тада га обично смрви својим кошнатим шакама. Вегетаријанац је.

АФРИЧКИ БЕЛИ НОСОРОГ иако се тако зове има бледосиву длаку. У Африци постоје две врсте ових носорога: једна живи у резерватима у Наталу а друга у пределу између Уганде, Конга и Судана. Овај носорог је после слона највећи познати копнени сисар. Тело му је издужено а дугачка глава са два рога купастог облика, од којих је први дужи, спушта се готово до земље. Има изражену грбу на раменима и доста велике уши. И поред велике тежине, скоро 2,5 тоне, спретан је и може да достигне брзину од 50 км на час. Живи у степи сам или у паровима и храни се травом и ниским биљем које хвата ширококом, скоро четвртастом усном због које га још зову широкогубични носорог. Женка на свет доноси само једно младунче. Могу да живе и до 35 година.

У овој болници, где лежим још од јула прошле године, никог не завањају. Синоћ ми је лекар рекао како предпостављају да је мој организам озрачен са 600 рема... Рем је јединица за мерење биолошког ефекта зрачења. Да их је било хиљаду, већ бих одавно био мртав од унутарњих повреда. Када су ме пре бацили авионом са Тахитија, тело ми је било толико „врхуће“ да нико није смео да ми приђе без заштитног одела и рукавица.

Тачно знам шта ме све чека. Додуше, мало сам ојачао захваљујући лековима и сталним трансфузијама али ми са да руке отичу као балони а и коса је почела да ми опада.

Упумпавају у мене хелије коштане сржи... То је лечење на дуг рок јер рак кос тију може се јавити и после десет година. Само, нико не може да ми гарантује да ћу до тада живети. Ко зна, можда ћу још овог месеца престати да живим и у новинама ће бити објављена кратка вест: Џим Фарго, бивши поморац, умро у 35. години од последица случајног излагања смртоносној дози радијације.

Берт и Шејла? И они леже негде на овом одељењу за деконтаминацију. Али, нећу да мислим на њих. Међутим, не могу да их заборавим...

Из ходника се чују вести са радија: „Пораст цена трошкова... Опет киднапован авион... Аустралијски и новозеландски лидери осудили француску владу... Становници Хиросиме и Нагасакија демонстрирају... Широм света протести због најновије серије француских нуклеарних проба на Пацифику“.

Ох, како је то страшно!

Сити цивилизације

Инфлација је тешко погодила Тахити, као уосталом и читав свет. Лето им је било лоше. Чопори туриста су долазили, али у несташици новца никуда нису одлазили са острва, све док им не би истекао одмор. То је било разумљиво. Најзад, Тахити има све привлачности тропског раја, али и сав комфор на који су богати туристи навикли.

Обично бих у току сезоне одвезао 25 до 30 авантуристички расположених група или парова до западног острва Бора Бора или, пак, на исток до групе острва Туамоту. И то би ми било довољно да проживим целу годину. Међутим, 1973. није било тако. Додуше, још није наступила најгора криза, јер бих у том случају морао да продат једрилицу.

Нисам правио никакве планове стално се надајући да ће ми се срећа ипак осмехнути. И заиста, то се догодило 16. јула у 11.30 часова. Једног јутра у клубу „Копра“ пришао ми је Берт Гибсон.

12 Био је можда осам година старији од мене и виши за

који сантиметар. А ја не спадам у ниске: имам 180 сантиметара. Наручио је виски и обратио ми се:

— Видео сам вас како јуче радите на оној плавобелој једрилици. Је ли ваша?

Климнуо сам немарно главом трудећи се да ми се на лицу не види колико сам заинтересован.

Док сам полако испијао пиће које ми је наручио чекао сам да чујем шта жели.

— Прочитао сам ваш оглас на доку — рекао је. — Звучи занимљиво, али два дана можда није довољно.

— Пловидба се може продужити ако желите — одговорио сам и почео да му набрајам могућности за разне излете и цене за њих.

— Знате ли шта ја мислим о Тахитију? — био је расположен за ћаскање. — Сувише личи на сваки амерички град. То није оно што ми тражимо. Моја жена и ја. И она ће поћи на пловидбу. У ствари, то и чиним ње ради.

Помислио сам да Гибсонови сигурно имају већ одраслу децу и да сад желе да узбудљивим путовањима разбију досаду која је почела да их притиска. Касније сам дознао да нису имали деце.

— Шејла мисли да треба потпуно да прекинемо са цивилизацијом — наставио је. Да дамо себи прилику да се поново упознамо и зближимо јер смо се, због моје сталне запослености стварно удаљили једно од другог. Захтевала је да одемо некуд где нема бензинских станица. Јер, то је баш посао којим се бавим. Почео сам са једном бензинском пумпом, а сада их имам неколико десетина.

— Добро, да се договоримо — предложио сам.

Нова плава боја јакте „Кесан“ блистала је на сунцу. Била је то заиста добра јакта — једрилица којом је могао да управља само један човек. Мотор јој је био одличан.

Берт Гибсон је озбиљно мислио када је рекао да хоће да побегне од цивилизације. Није прошао ни сат откако смо напустили луку Папете кад је угасио чак и транзистор и гурнуо га испод клупе мале кабине коју сам њима препустио.

— Туамоту острва — прекинуо сам поподневну тишину и показао руком ка северу. — Читав низ острва пружају се у дужини од хиљаду миља. Видите оне стене што подсећају на зубе ајкуле? Вулканског су порекла и високе понегде и по 200 метара. Нека острва су насељена, а на неким живе само птице и змије.

Берт је читав дан провео с изгледом у руци и ништа није изгледа, није сметало што није упецао ниједну већу рибу. Његова жена је седела непомицно булећи у море досађујући се, очигледно, као што се досађивала и кад је била код куће.

Други дан је протекао мирно, а трећег сам већ ујутру приметио да барометар пада. Одлучио сам да се вратим на Тахити. Само, нисам рачунао да ће се Гибсон томе успротивити.

— Зашто се враћаш, чове-

У СЕНЦИ АТОМСКЕ П

че? — упитао ме је. — Мислио сам да свратимо на неко острво и останемо тамо који дан.

Наставимо пловидбу!

Очигледно, Гибсон није имао представу какво невреме може да влада на Пацифику. Осим тога, налазили смо се на отвореној пучини и нигде ни острвца на виду. Гибсон, који је био насељен на јарбол, наједном се исправи и рече:

— Желим да наставимо пловидбу. Резервног горива имаш за недељу дана, сам си ми рекао. Уосталом, ја сам изнајмио и тебе и твоју једрилицу.

Бацио сам поглед преко па-

лубе и видео како, ваљају-

ћи се, таласи постају све ве-

ћи. — Берте, ја сам одговоран за животе својих путника. Можеш да имаш колико год хоћеш новца, али овде ја ко мандујем. — Показао сам руком на кабину и рекао: — Тамо су појасеви за спасавање. Одмах их ставите.

Чврсто сам држао крму. Десет минута касније прсти су већ почели да ми се коче од напора. Притисак мора и ветра који је дувао са северозапада био је толики да ми је отимао крму из руку.

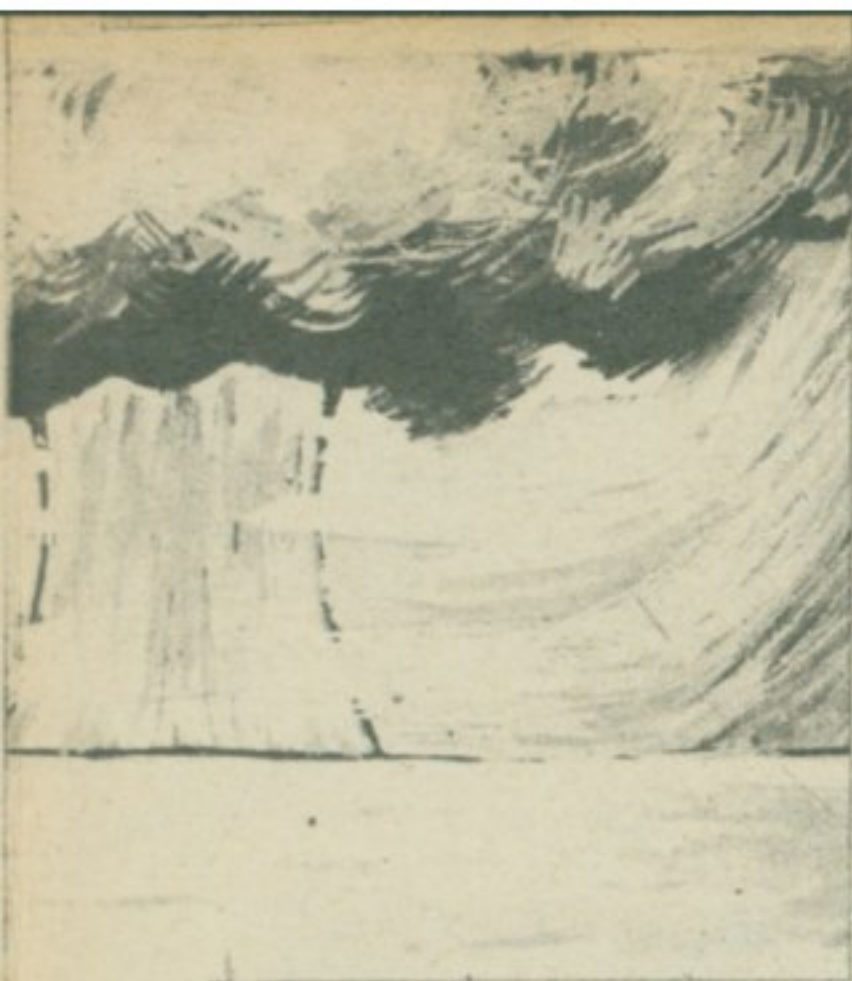
— Останите у кабини и држите се за нешто! — довикнуо сам својим путницима.

Упркос свих мојих напора нисам могао да вратим „Кесан“ на курс ка западу. Један огромни талас доваљао се са скоро црног хоризонта, издигао „Кесан“, а онда је бацио у водени понор. При-

тегао сам и везао крму што сам боље могао и почео да се тетурам ка кабини. Пре него што сам стигао до ње, обрушио се нов талас и положио врх јарбола.

Шејла Гибсон је почела да вришти када је талас разбио кров кабине. Секунд касније мотор је престао да ради. Остало нам је само да се чврсто држимо за било шта како нас ветар и таласи не би „збрисали“ с јакте и пустимо да нас олуја носи све док се ветар не утиша или „Кесан“ не потоне. Шејла се скупила крај кревета у кабини, а Гибсон нагнут над њу, штитио ју је својим телом од најјачих удара воде која је свуда продирао.

Бура је беснела читаве ноћи и следећег дана. Када је поново свануло, Шејла је била бледа и исцрпљена а Берт је још стајао нагнут над њом. Очигледно, није био чо

Извукао сам се на палубу и на своју велику радост видео да нас вода носи ка једном од три атола која су се видела у даљини.

— Хоћемо ли успети? — довикнуо ми је Гибсон који је такође угледао острва. Нисам успео да му одговорим јер смо готово истог тренутка после 10 часова, како смо касније сазнали — све троје угледали неки застрашујући облик печурке како се расцветава и шири.

Одолели су ветру и таласима разбеснелог Пацифика, а онда их је бура однела у подручје где је бачена водонична бомба.

Чак ако сам на Тахитију и чуо нешто преко радија о предстојећој проби водоничне бомбе на то нисам обратио пажњу. Гибсон је још првог дана пловидбе стрпао свој транзистор под клупу тако да смо данима већ потпуно били одсечени од света. Вода је уништила све инструменте на јаhti и нисмо могли знати да смо стигли у зону коју су Французи „очистили“ да би ту извршили своје последње пробе водоничне бомбе. Нисмо знали ни да су Французи огорчили пола света када су објавили своју одлуку о пробама. И поред протеста читавог човечанства нису одустали и испробали су своју бомбу изнад острва Мурура. За то су искористили краткотрајно побољшање времена које су предвидели њихови метеоролози.

Побољшање времена није стигло до нас јер када се то догодило огромни таласи још су потресали „Кесан“.

Кобна свађа

Први наш утисак био је да на ужареном небу букти огромна ватрена лопта 40 пута јаче од Сунца. Запљуснула нас је ужасна врелина, а затим се ватрена лопта распрсала у огромну ружичасту печурку изнад хоризонта.

— Ово је нуклеарна — узвикнуо сам и принео руке обрима који су се у тренутку прекрили пливковима. — Мора да је нека проба.

Таласи, ветар и јака струја нанели су „Кесан“ право на мали атол. Потпуно исцрпљени дуго смо лежали на обали, избацујући из себе силну морску воду које смо се нагутаи. А онда, полако, мисли су почеле да се сређују. Немо смо посматрали место где је бомба експлодирала, и где је печурка већ губила свој облик претварајући се у тежак, злокобан облак.

— Колико... далеко мислиш? — муклим шапатам упитао ме је Гибсон.

— Не више од 30 миља — рекао сам.

— То значи да смо изложени радијацијама — приметио је и погледао жену која је још лежала исцрпљена на песку.

Сада, када је већ било касно, знао сам да ће нас наћи. Француски технички стручњаци почеће да испитују овај део океана чим се слегне прашина. Чим се слегне прашина, поновио сам у себи и најежио се. Нисам знао чега више да се бојим. Прашине која нас може убити? Гама-радијације? Радиоактивног кобалта? Море око нашег острва које је можда већ затровано? Појести рибу из њега — ако уопште успемо да коју уловимо — можда је већ сада равно самоубиству.

Требало је брзо нешто предузети. У олупини једрилице било је нешто конзерви. Скачући с једног коралног спруда на други Берт и ја смо успели да два пута стигнемо до бедних остатака једрилице, која је нешто даље од обале лежала преврнута на бок и да конзерве пренесемо на острво. Срећом, имали смо непромочиве шибице па смо могли да упалимо ватру. Поподне је одмицало и кишни облаци више се нису могли разликовати од облака у које се разбила атомска печурка. Брзо смо подигли склониште и увукли се у њега. Знали смо колико би било опасно изложити се капљицама мора које је још беснело и киши пуној радиоактивних честица. Уморни, ноћ смо чврсто преспавали. Читавог следећег дана осматрали смо небо не бисмо ли угледали авион.

Идућег јутра, док смо стајали на обали, избила је свађа између Берта и мене. Оптуживао ме је за нашу несрећу. Подсетио сам га да није хтео да ме послуша када сам саветовао да треба да се вратимо на Тахити. Реч по реч, дохватили смо се и он ме је снажно гурнуо. Ухватио сам се за њега да не би пао у море, али како је и он изгубио равнотежу обојица смо упали у воду.

У том тренутку Шејла је дотрчала на плажу. Викала нам је и показивала руком хидроавион који се спуштао. Био је то авион новозеландског Министарства одбране који је кружио над овим крајем због брода „Отаго“ који је у знак протеста Новозеландџана упловио у забрањену зону.

Вест да су троје бродоломна нађени у близини места где је експлодирала водонична бомба није објављена да се туристи не би уплашили. Власти на Тахитима учиниле су све да се тај случај зааташка.

Лекари тврде да ће се Шејла Гибсон потпуно опоравити. Берт и моји изгледи на оздрављење много су мањи јер смо упали у море и примили много јачу дозу радијације. Па ипак, има наде. На нашу срећу — ако се у нашем случају о некаквој срећи уопште може говорити — Французи нису бацили бомбу већу од 10 килотона а самим тим је дејство радиоактивне прашине ипак било ограничено. **Џим Фарго**

МОЗАИК

НЕВОЉЕ ЗБОГ СПОРТА

Педесетогодишњи Парижанин Клод Дипон напрасно је одлучио да се са читавом породицом одазове позиву француског радија лансираног под паролом „Бавите се спортом и будите здрави“. Једног лепог јутра пробудио је свих петнаест чланова породице да би уз радио радили гимнастику.

Прва вежба били су скокови у месту. Под звуцима марше-

ва који су се разлегали из радио-апарата Дипонова породица сложено је подскочила и — нашла се у стану испод свог: под њиховом зједничком тежином провалио се њихов под и таваница на нижем спрату. Док су петоро Дипонових и њихове суседе с доњег спрата односили у болницу, радио је позивао: „А сад прелазимо на трчање у месту...“

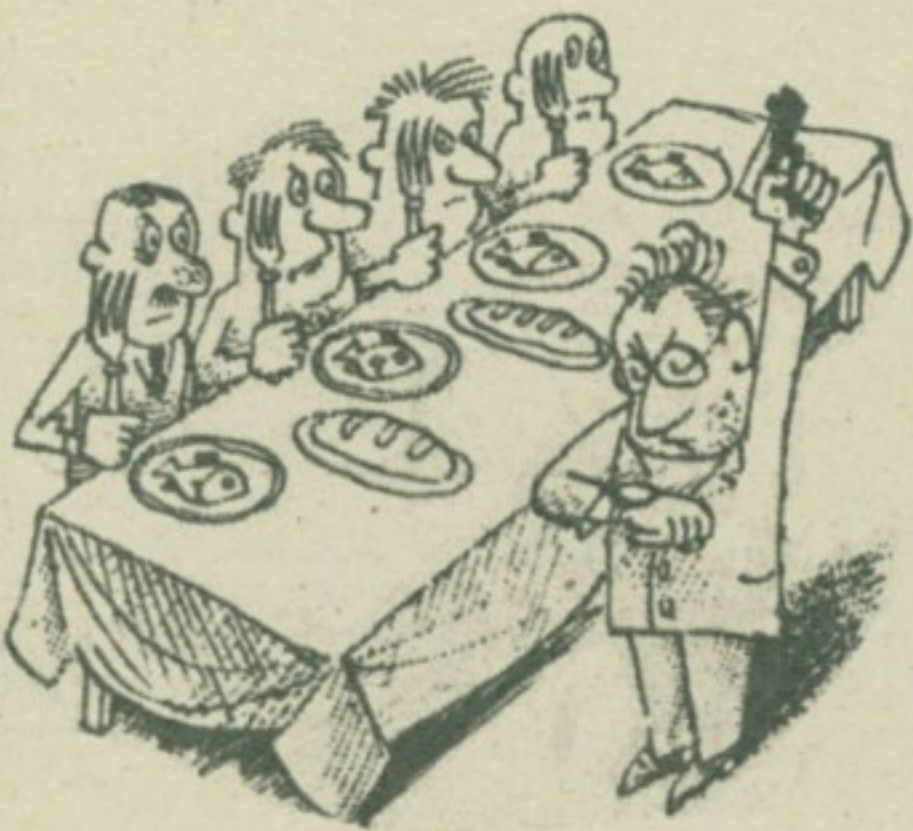
ЖВАКА ЗА ПСЕ

Главна дирекција аустралијских пошта почела је да производи специјалне гуме за жвакање које дели разносачима поштанских пошиљки. Иако су жваке веома укусне, оне нису намењене разносачима већ љутим псима који би их могли напасти. Довољно је да пас само загризе жвакаћу гуму па да му се вилице чврсто следе. Гума губи своје дејство после петнаестак минута, што је сасвим довољно да разносач преда пошиљку и удаљи се из опасне зоне.

Већ прва искуства су показала да су употребом ових специјалних гума за жвакање смањени расходи дирекције пошта јер оне стају знатно мање од лечења и крпљења панталона разносача који страдају од паса.

ИСПИТ ЗА СТОЛОМ

Недавно се у енглеским књижарама појавила књига која је одмах разграбљена. Књига је намењена руководиоцима предузећа и установа и у њој се налази читав списак упутстава којих се треба придржавати при избору нових сарадника. Уместо испуњавања многих анкетних листова и писмених тестова, аутори овог приручника препоручују да се сви кандидати по-

зову на ручак у оближњи ресторан.

Ако човек једе халапљиво, каже се у приручнику, то је знак скривене плаховитости. Онај ко једе брзо али је свестан тога шта једе, брзо и ради. Људи који се брину о томе да ли у храни има витамина, обично при раду обраћају пажњу на неважне ситнице. Они који једу полако добри су организатори. Ако неко отворено ужива у јелу значи да је свестан својих способности. Кандидат који за време јела прави редовне паузе, човек је од дела. Људи без апетита односеће се равнодушно и према послу.

Острво на виду

век кога страх лако може да савлада, јер ми је довикнуо:

— Пази, тај твој јарбол као да је шибица.

И заиста, следећег тренутка јарбол се срушио. Гибсон је испунио морску воду из уста и приметио:

— Зашто не можемо да пристанемо уз обалу неког од тих проклетих острва?

Преостало нам је или да то покушамо или да се удавимо. Француски део Полинезије састоји се од око 140 острва и атола разбацаних на 2000 квадратних миља океана. И кад би неко и било у близини, како пристати уз њега по оваквој бури?

ЗАБАВНИКОВЕ РАЗГЛЕДНИЦЕ ЛОНДОН

На месту Лондона некад се налазило насеље Лондиниум које су пре 1900 година почели да подижу Римљани. Временом се ту, на Темзи — 75 километара од њеног ушћа у Северно море, развио један од највећих светских центара трговине, културе и уметности. У Лондону су живели и радили Дикенс, Њутн, Дарвин, Флеминг... У њему је 1864. основана Прва интернационала, Маркс је ту написао свој „Капитал“, а после смрти сахрањен на Хајгејтском гробљу. Главни град Велике Британије имао је пре више од двадесет година 8,203.942 становника а данас 7,765.000!

1

ПАРЛАМЕНТ СА БИГ БЕНОМ — Звук Биг Бена, 3500 килограма тешког звона у кули лондонског Парламента, надалеко се чује. Испод звона, које је постављено 1858. године, налази се огроман, изванредно тачан сат. Избијање часова на Биг Бену преноси се преко енглеске радио-мреже и истовремено га чују људи који су веома удаљени једни од других. Али, човек који стоји у подножју куле чуће ударац три десетине секунде касније. Бројке на часовнику високе су 60 а минутни подеоци 30 цм. Свака од великих казаљки изливена је од 100 кг бакра а мале од по 300 кг олова!

КАТЕДРАЛА СВЕТОГ ПАВЛА — У централном делу Лондона, Ситију, налази се катедрала св. Павла, дело сер Кристофера Рена. Градња ове катедрале, која је до данас остала готово неопштењена, почела је 1675. и трајала пуних тридесет и пет година. Испред катедрале се види једна од многих знаменитости Лондона: црвени градски аутобус на спрат.

ГАРДИСТИ ПРЕД БАКИНГЕМОМ — Пред Бакингом, дворцем краљице Елизабете II, по традицији стражу чува специјална краљевска гарда која је са својом живописном одећом права атракција за туристе. Бакингемска палата саграђена је 1703. касније је неколико пута реконструисана и проширивана. У њој се налази галерија слика, северни део њених вртова некад је био састајалиште књижевника. Пре 300 година овде се први пут пио чај у Лондону.

ЛОНДОНСКА ТВРЂАВА — ТАУЕР — Централна грађевина чувеног лондонског Тауера, тврђаве на северној обали реке Темзе, започета је 1078. године. Вековима је Тауер био главни државни затвор. Данас је то историјски музеј у коме се налазе крунске драгоцености, збирка старих оклопа и штитова и други занимљиви историјски предмети. Ту се налази и величанствена норманска капела св. Џона.

2

3

4

НА НИШАНУ АТЕНТАТОРА

Омог маја 1606. године на царском двору у Кремљу, у Москви, почело је велико свадбено славље. Тога дана руски цар Димитрије венчао се са младом Маријом Мнизах, кћерком пољског кнеза Ђорђа Мнизека. Цар и царица су срећни а у кремаљским палатама стотине званица, углавном из Пољске, веселе се у њихову част. Свadbено славље отегло се у недоглед.

Невестин отац Ђорђе Мнизах, који је такође у Москви, задовољај је: Димитрије му је понудио Новгород и Псков. Пољском краљу Сигисмунду III Вази обећан је Смоленск и други, мањи градови у западном делу Русије а папином изасланику у Пољској ширење католичанства у Димитријевој царевини.

ПОДМЕТНУЛИ ГА ПОЉАЦИ

Али, московски племићи, бољари, будно прате догађаје на двору. Врхунац свадбеног славља они ће ис

— Уклонићемо
и невесту
и њеног оца!
— био је одлучан
кнез Шујски.

ЛАЖНИ ЦАР

ДИМИТРИЈЕ

користити за заверу против лажног цара Димитрија.

Кад је 1584. године умро први руски цар Иван IV Грозни, на престолу га је наследио син Фјодор I. Али, у име малоумног престолонаследника влада намесник Борис Годунов. Други царевић, Димитрије, коме је требало да припадне круна после Фјодора, тајанствено је нестало 1591. године. Кад је седам година касније умро Фјодор I, за руског цара је проглашен Борис Годунов. Он је владао све до 1605. године, а онда се, после његове смрти, на престолу нашао одавно нестали „царевић“ Димитрије.

Још су по Москви и широм Русије кружиле приче о сумњивом пореклу већ го тово годину дана устоличеног цара Димитрија, Димитрија Самозванца или Лажног Димитрија како су га звали, кад је он одлучио да се ожени и народу доведе царицу.

Осмог дана свадбеног веселја, 16. маја увече, у кући кнеза Василија Шујског, у Москви, сакупила се група бољара на тајни договор. Ако Димитрије, који седи на престолу и у савезу с Пољацима немилици дели руску земљу, заиста није син

покојног цара Ивана IV, онда ко је он?

Земаљски сабор је већ осудио на смрт кнеза Шујског због ширења гласова о ко зна каквом царевом пореклу. Царевић Димитрије, тврдио је Шујски, није могао васкрснути јер је још пре четрнаест година Борис Годунов наредио својим људима да га убију. А овај који је, издајући се за царевића, уграбио круну, је самозванец, лажни Димитрије. Пољаци су му помогли да дође на власт рачунајући да ће заступати њихове интересе у Русији.

Цар је Шујског ослободио казне, али кнез се није умирио нити је одустао од своје намере.

— Вечерас је време да га уклонимо — рекао је одлучно окупљеним бољарима. — Москва је пуна Пољака и док они пију у цареву здравље, ми ћемо ући у Кремљ...

ПРИЗНАЊЕ СТАРЕ ЦАРИЦЕ

Међу бољарима је још владала неодлучност.

— А како да провалимо у Кремљ? — упита неко.

— Нећемо морати да про

ваљујемо — одговори спремно Шујски. — Страже су на нашој страни. Једино ћемо морати да убијемо Басманова, издајника.

— Али, стара царица, Ивановова жена Марија, јавно је признала да је овај Димитрије њен син — рече бољар Волујев. — Народ у то верује.

— Царица је морала тако да поступи — дочека Шујски — а што се народа тиче ја сам послао своје људе да прошире вест како цару прети опасност од Пољака.

У очекивању патријарха Јова који је требало да донесе вести о последњим догађајима на двору завереници су још дуго већали. А онда се појавио и стари патријарх. Био је узбуђен и љут.

— Дознао сам — рече три сутњима — да је Димитрије Самозванец закључио уговор са пољским краљем Сигисмундом да после његове смрти руска круна има да припадне пољском краљу а читава Русија постаће католичка земља!

Међу завереницима сад више није било двоумљења: част земље, и сопствена част, морају се спасти.

— А шта ћемо с Маријом Мнизах? — упита неко.

— **ВАСИЛИЈЕ,
ИЗДАЈИЦО!
— УСПЕО ЈЕ
ДА ИЗГОВОРИ
ВЛАДАР
РУСИЈЕ ПРЕ
НЕГО ШТО ГА
ЈЕ ПРЕСЕКАО
МЕТАК
ИЗ МУСКЕТЕ.**

— И она и њен отац доживеће судбину Димитрија Самозванца — био је одлучан Шујски.

У Москви је те ноћи, између 16. и 17. маја 1606. године, дошло до побуне Московљана против Пољака који су изненада почели да „угрожавају“ њиховог цара Димитрија. Пољаци су имали муке да се одбране и нико није слатио да се баш у то време спрема убиство у Кремљу.

МАРИЈА ЈЕ ПОБЕГЛА

Завереници су се са уговореном лозинком „Бог чу-

ва Русију“! провукли кроз кремаљске капије и ускоро се обрели пред царевим одајама. Једино је Басманов, који је Димитрију пришао с војском одмах кад је овај ступио на престо, пружио храбар отпор. Али, борити се готово сам са толико људи који су се окренули против цара било је безумно. Газећи преко мртвог Басмановљевог тела завереници су се пробали до цареве собе. Димитрије је био сам. Да му раде о глави није било сумње. Ништа се више није могло учинити.

Кад је угледао кнеза Шујског, цар је успео да викне:

— Василије, издајнико!
Уто је бољар Волујев испалио хитац из мускете и Димитрије је пао мртав. Бољари су му толико избобљачили леце да га више нико не би препознао.

Марију Мнизах и њеног оца нису нашли у двору; они су у последњем тренутку успели да побегну.

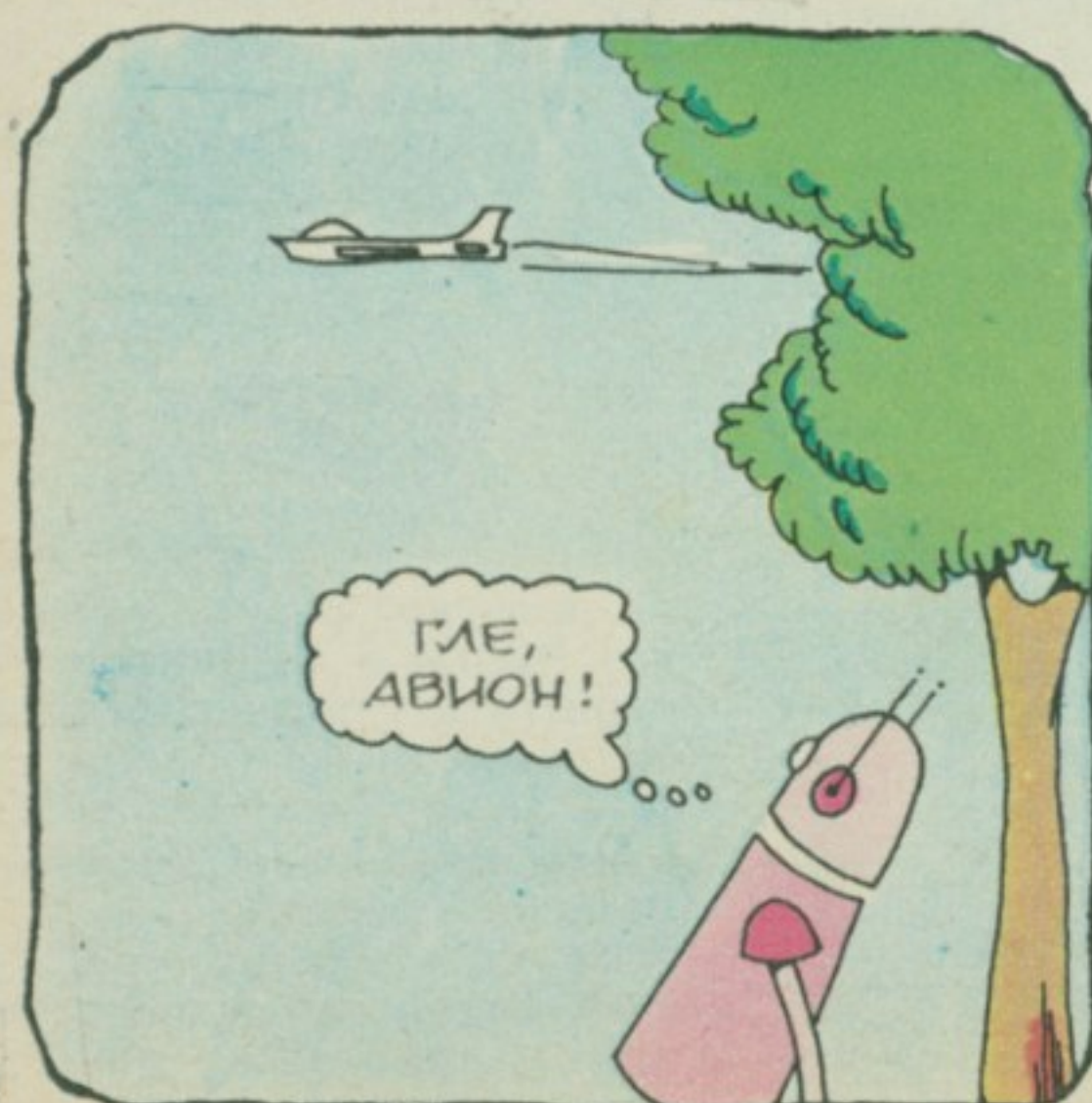
Два дана после убиства цара Димитрија Самозванца војска је извикала кнеза Василија Шујског за цара и властодршца Русије. Али, Шујски није дуго остао на толико жељеном трону. Умро је после четири године у пољском затвору, у Варшави.

После готово десет година потпуног расула у царској Русији и бројних авантура и самозваних престолонаследника бољари су 1613. за цара прогласили Михаила Романова. Династија Романова, императора, одржала се у Русији све до 1917. кад ју је срушила велика октобарска револуција.

ШРАФКО

Украдена формула

ПРЕГЛЕДОМ
КРВИ
ОТКРИО
САМ
АНЕМИ-
ЈУ!

МИСЛИТЕ
ДА ЈЕ
ОД ТРА-
ГОВА
АКВАДИ-
ТОРАТА
У ХРА-
НИ!

ТО ЋУ
МОРАТИ ДА
ПРОВЕРИМ,
ЏИМЕ!

НА
КОЈИ
НАЧИН?

НЕКА
ТЕ ТО
НЕ
МУЧИ,
ЏИ-
МЕ!

НЕ СВИЂА МИ
СЕ ИЗРАЗ ЏОР-
ЏОВИХ ОЧИЈУ!
НАДАМ СЕ ДА
СЕ НЕКЕ СВЕ-
СНО ИЗЛОЖИТИ
ОПАСНО-
СТИ!

ПОСТОЈИ
САМО
ЈЕДАН
НАЧИН
ДА ТО
УТВР-
ДИМ!

ГЛАСИНЕ
НИСУ ПРЕ-
ТЕРАНЕ...
ФЕРОУ
ЈЕ
УСПЕО

СТАРАЦ
РАДИ
ЗА
НАС!

СКЛОНИ ТУ
ПУЦАЉКУ!
МИ СМО САД
МИРОЉУБИВИ
ПРЕДСТАВ-
НИЦИ УЈЕ-
ДИЊЕНИХ
НАЦИЈА!

ЊИК ЛИЧ И БИЛ О'МЕЛИ
ПРИБЛИЖАВАЛИ СУ СЕ
СВОМ ЦИЉУ: ЗЕЛЕНОЈ
ОАЗИ УСРЕД ПУСТИЊЕ
КОЈУ ЈЕ СТВОРИО
ЏОРЏ ФЕРОУ...

УОПШТЕ
ПАЗИ КАКО СЕ
ПОНАШАШ,
О'МЕЛИ... ДА
НЕ БИ У
НАС
ПОСУМ-
ЊАО!

ИПАК ЋУ
ЗАДРЖАТИ
РЕВОЛ-
ВЕР
У РУ-
ЦИ...

... АКО
СТАРИ
ЗАНЕСЕ-
ЊАК
ИПАК ПО-
СУМЊА!

ПОНАВ-
ЉАМ ТИ,
ПАЗИ
НА СВО-
ЈЕ ПОС-
ТУПКЕ!

КОЛА СУ ОСТАВИЛИ
ИСПОД ЈЕДНОГ ДРВЕ-
ТА И ПЕШИЦЕ СЕ УПУТИ-
ЛИ ПРЕМА ЗГРАДИ...

КАКО
ЛИ ЋЕ
НАС
ДОЧЕКА-
ТИ?

ОНО МОРА
ДА ЈЕ ЊЕ-
ГОВА КУ-
КА!

НИ ТРА-
ГА ОД
МАТО-
РОР!

МОЖДА
ЈЕ
ОВДЕ

ОХ! ШТА
ЈЕ
ОВО?

ТО ЈЕ
ВОМБАТ,
ГЛУ-
ПАЧЕ!

И ПАЗИ ДА
УБУДУКЕ
НЕ ПОКАЗУ-
ЈЕШ СВО-
ЈЕ НЕЗ-
НАЊЕ!

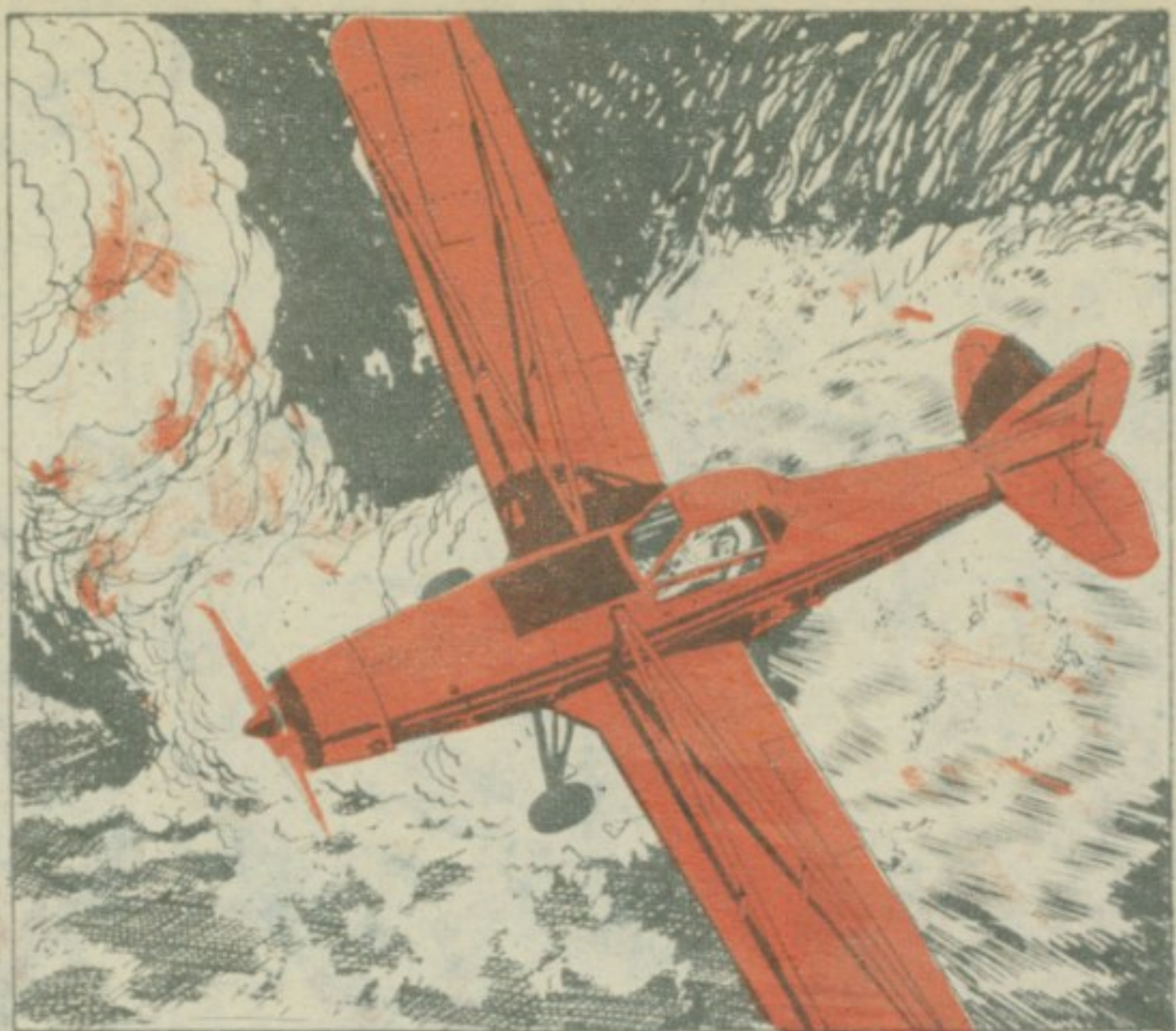

АКО ОВО
НЕ УСПЕ,
ПРОПАДЕ
ЧИТАВ
ПРОЈЕКТ!

УСПЕЛИ
СМО,
НИК!

ПРВО СКОЧИ
ПА-РЕЏИ ХОП! ЧЕ-
КАЈ ПРВО
ДА ПАТЕН-
ТИРАМО
ФОРМУ-
ЛУ!

ВАТРА СЕ ШИРИЛА ОГ-
РОМНОМ БРЗИНОМ
УНИШТАВАЈУЊИ
ВЕШТАЧКУ
ОДЗУ...

АКО У ПРВОМ
ПОКУШАЈУ НЕ
УСПЕМ... ЗА ДРУ-
ГИ ЛЕТ ВИШЕ
НЕЊУ НИМА-
ТИ ПРИ-
ЛИКЕ!

СВЕ
БУКТИ!
ОНА
ДВОЈИЦА
ИЗГОРЕ-
ЉЕ КО
МИШЕ-
ВИ!

ТО ЈЕ
ЊИ-
ХОВ
ПРОБ-
ЛЕМ!

ПРВА „ВОДЕНА БОМ-
БА“ УГУШИЛА ЈЕ ЖА-
РИШТЕ ПОЖАРА...
АЛИ ВАРНИЦЕ СУ
ИЗАЗВАЛЕ НОВЕ...

ОХ!
ПОЧИЊЕ
ДА ГОРИ
И ЛА-
БОРАТО-
РИЈА!

МОРАМ
ДА СПАСА-
ВАМ
ЏОРџА!

БЕЖИ, ТИН-
КЕР! ЈА КУ
СЕ ПОСТА-
РАТИ ЗА
ТВОЈ ГАЗ-
ДУ!

ПРЕКАСНО
ЈЕ ДА СКЛО-
НИМ АВИОН...
ЗАХВАТИКЕ
ГА ПЛА-
МЕН!

РЕЗЕРВОАРИ АВИОНА
СУ ЕКСПЛО-
ДИРАЛИ...

БАР ЊЕ НАС
ДОКТОР ЛАКО
НАКИ! ВАТ-
РА ЊЕ МУ
БИТИ ОД-
ЛИЧАН ПУ-
ТОКАЗ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ДОКТОРЕ,
ЈЕДАН
ЛАНДРО-
ВЕР ВРА-
КА СЕ ИЗ
ПРАВЦА
СТА-
НИЦЕ!

ВЕРО-
ВАТНО
ЏИМ ВО-
ЗИ ЏОР-
џА У
АЛИС
СПРИНГС!

ЈЕСИ ЛИ
СПАСАО
ФОРМУЛУ,
ЏИ-
МЕ?

НЕ... ЈЕДВА
САМ
СТИГАО
ДА...

...ИЗВУЧЕМ
ЏОРџА!
ЗА-
ШТО
?

МОРАМ ДА ЗНАМ
САСТАВ АКВА-
ДИТОРА-
ТА
АКО
ЖЕЛИМО
ДА НАБЕ-
МО ЛЕК...

...БЕЗ КО-
ГА ЊЕ
ЏОРѢ
УМРЕ-
ТИ!

ЧЕКАЈ-
ТЕ
МА-
ЛО...

ОНО ВОЗИЛО
ШТО СМОВИ-
ДЕЛИ... ТО МО-
РА ДА СУ
БИЛИ
ПРЕД-
СТАВНИ-
ЦИ
УН!

КАКВИ
ПРЕД-
СТАВ-
НИЦИ?

СРЕО САМ ИХ У ГРАДУ!
КАЗАЛИ СУ ДА ИДУ У
ИНСПЕКЦИЈУ СТАНИ-
ЦЕ... ЈЕСИ ЛИ ИМ
ДАО ФОР-
МУЛУ?

ОВАМО
НИКО
НИЈЕ
ДОЛА-
ЗИО!

БИЛИ СУ ОВ-
ДЕ! ЕВО СВЕ-
ЖИХ ТРА-
ГОВА
РУ-
МА!

ТРЕБА
НЕШТО
ДА НАМ
ОБЈАС-
НИШ,
РОС!

ТРАГОВИ СУ СВЕДО-
ЧИЛИ ДА СУ КОЛА
ТАЈАНСТВЕНИХ
ПОСЕТИЛАЦА
КРЕНУЛА ИЗ
СТАНИЦЕ ТЕК
ПОШТО ЈЕ
ПОЖАР
ИЗБИО...

КАКВИ,
РОС...
ШТА СИ
СВЕ
ИСПРИЧАО
ТИМ
ЉУДИ-
МА?

САМО КАКО
ДА ДОЂУ ДО
СТАНИЦЕ И
ДА ПОСТОЈИ
ФОРМУЛА
АКВАДИ-
ТОРА-
ТА!

ИМАЛИ СУ
ПИСМЕНА
ОВЛАШЋЕ-
ЊА... НИ-
САМ ИМАО
РАЗЛОГА
ДА ПОСУМ-
ЊАМ!

ШТА
ЊЕМО
САД
?

МОЖДА
ЊЕМО
УСПЕТИ
ДА ИХ
СТИГНЕ-
МО!

УПАЛИ МОТОР,
ЏИМЕ! ТРЕБА
ОДМАХ ДА
КРЕНЕМО...
ДА БИСМО
ИХ СТИ-
ГЛИ!

ПОЖУ-
РИТЕ
ВАС
ДВОЈИ-
ЦА!

АКО ОНИ
ИМАЈУ
ФОРМУЛУ...
МОЖДА
ЊЕМО
СПАСТИ
ЏОР-
ѢА!

А
АКО
УМА-
КНУ
?

У ТОМ СЛУЧАЈУ... ЈЕДИ-
НА НАДА ЈЕ ДА СЕ
ЏОРѢ БАР ЗА ИЗВЕС-
НО ВРЕМЕ ОСВЕ-
СТИ!

НИЈЕ
БАШ
УТЕ-
ШНО!

ЏОРџ
ФЕРОУ ЈЕ
НА УМОРУ!
САМО МУ НЕС-
ТАЛА ФОР-
МУЛА МОЖЕ
ПОМОЋИ!

ЗАР ВЕРУ-
ЈЕ ДА ЂЕМО
ПРОГУТА-
ТИ ТУ
УДИЦУ!

АЛИ... ФЕРОУ
ЈЕ БИО БЕЗ
СВЕСТИ
КАД
СМО
СТИГ-
ЛИ!

МОЖДА ГО-
ВОРЕ ИСТИ-
НУ... МОЖДА
ЈЕ ТО ЈЕДИ-
ЊЕЊЕ ЗА-
ИСТА
ОТРОВНО!

УОСТАЛОМ,
ПОСЛЕ ОВОГ
ФОРМУЛУ
НЕЂЕМО
НИ МОЋИ
ПРОДА-
ТИ!

ПО-
СТОЈИ
И ИНОС-
ТРАНО
ТРЖИ-
ШТЕ!

ОДЛУЧИО
САМ, О'МЕ-
ЛИ! И ПО-
СЛАКУ
ОВАЈ
МИКРО-
ФИЛМ!

САМО
ПРЕКО
МЕНЕ
МРТ-
ВОГ!

ДАЈ
МИ
ТО!

АКО
БАШ
ХО-
ЋЕШ...

ДВА ДАНА КАСНИ-
ЈЕ...

МИКРОФИЛМ
ЈЕ УПРАВО
СТИГАО...
ПОШ-
ТОМ!

ОХ!

У БОЛНИЦИ ЈЕ
ЗАВЛАДАЛО
ОДУШЕВЉЕЊЕ.
СВИМА СЕ
ВРАТИЛА
НАДА...

НА ФИЛ-
МУ ЈЕ ОЧЕ-
ВА ФОРМУ-
ЛА! ВЕРУ-
ЈЕТЕ ЛИ,
ДОКТОРЕ...?

САД
ПОСТОЈИ
ИЗВЕШТА
ШАНСА
ДА ГА
СПАСЕ-
МО!

КАДА ЂЕ
ЛАБОРАТОРИ-
ЈА ПОЧЕТИ
ДА ТРАЖИ
ПРОТИВ-
СРЕДСТВО?

ЧИМ ДОБИ-
ЈЕМ УВЕЃАН
СНИМАК...
КРОЗ
ПЕТ
МИНУТА!

- МОРАМ
ПРИЗНАТИ,
ДОКТОРЕ...
НИСАМ
ВЕРОВАО
У ВАШ
АПЕЛ!

ИСКРЕ-
НО РЕЧЕ-
НО,
НИ ЈА!

ТРИСТА КИЛОМЕ-
ТАРА ДАЉЕ...

ОБЈАСНИ
СВОЈ ПОСТУ-
ПАК,
ЛИЧ!

ЗАР ЈЕ
ТО ПОТРЕ-
БНО!

КОМПАНИЈА
ЛИЧ

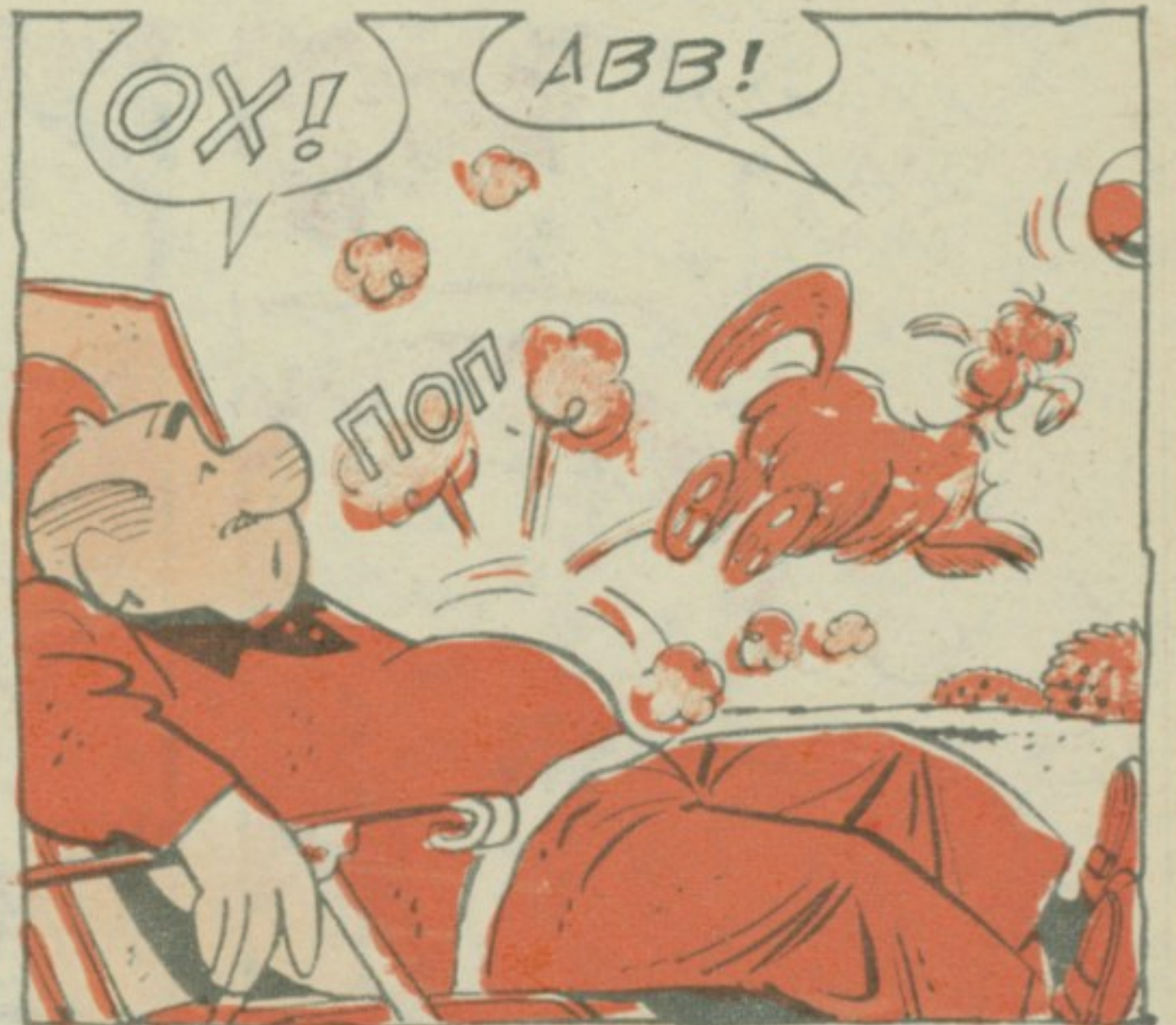
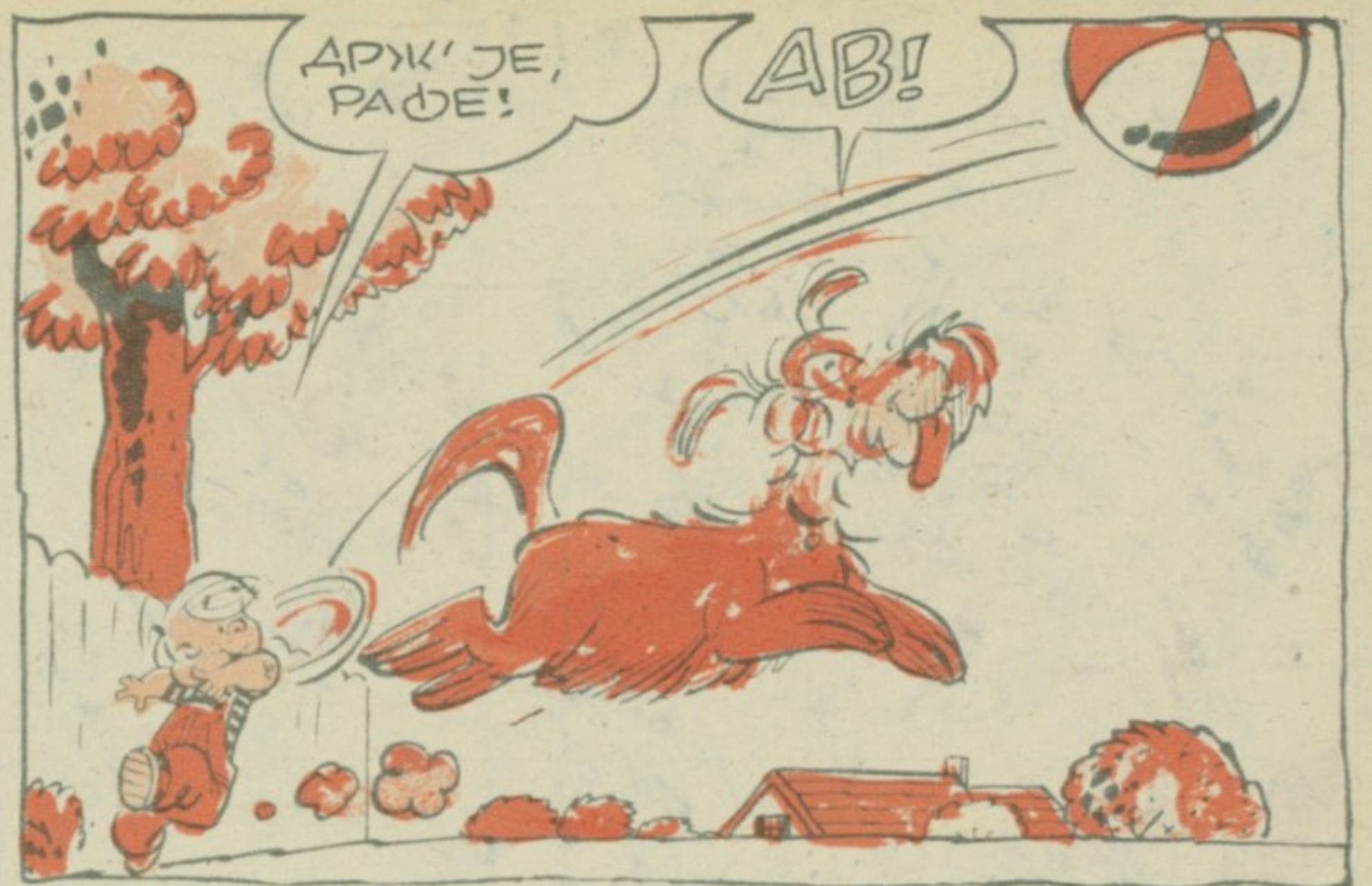
ТОЛИКО
СМО СЕ НА-
МУЧИЛИ ДА
ДОЂЕМО ДО
ФОРМУЛЕ...

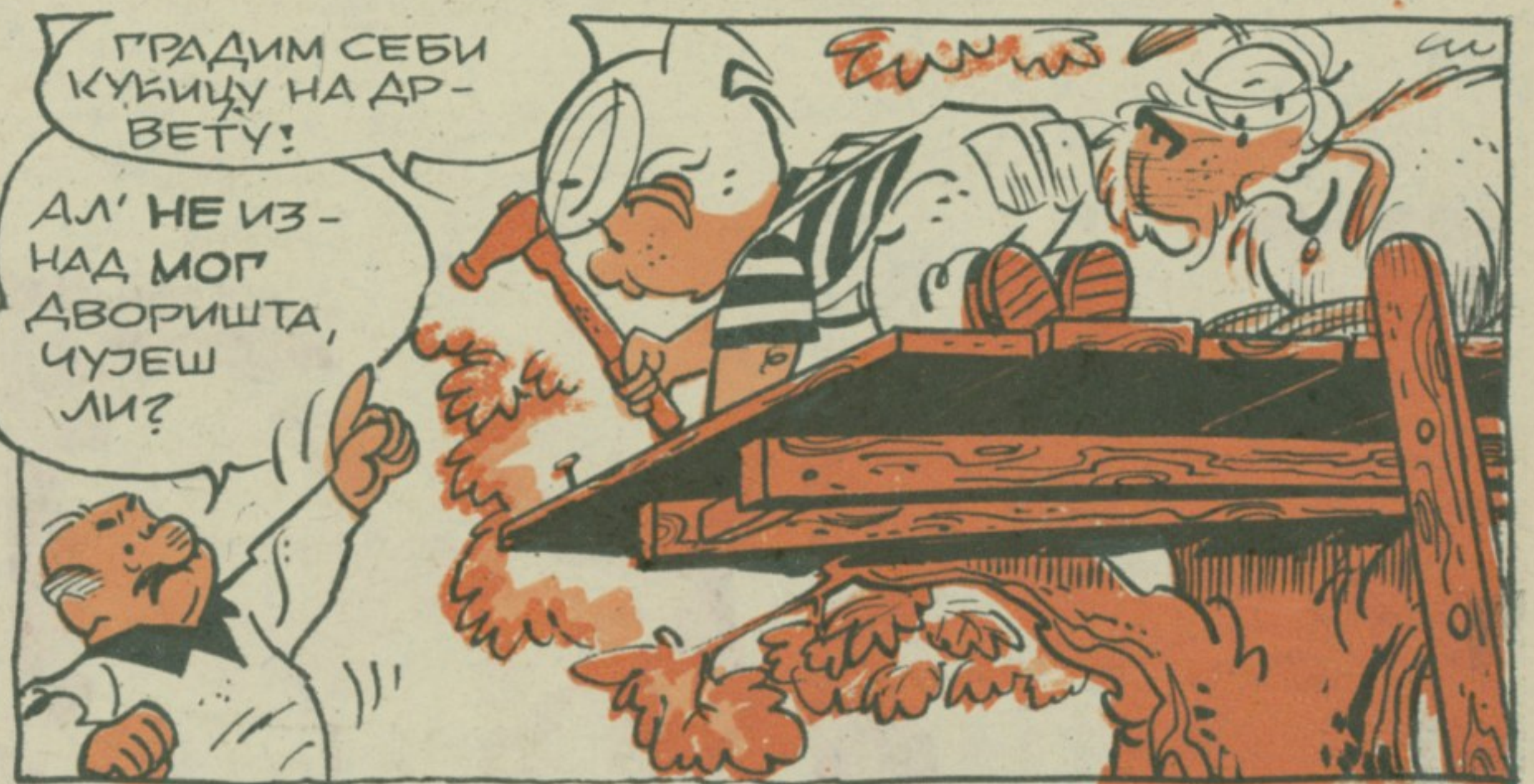
...А ТИ
СИ СЕ РАС-
ПЛАКАО И
ВРАТИО
ЈЕ!
ЗА-
ШТО?

ДОБРО!
СЛУ-
ШАЈ...

Породица Безвезик

МОРА-
КЕМО ДА
ШТЕДИМО
СТРУ-
ЈУ!

ТАТА СЕ ЗАБЕЗЕКНУО КАД
ЈЕ ВИДЕО РАЧУН ЗАСТРУЈУ!

АА'
ЈОШ СЕ РА-
НО СМРКАВА!
ПОТРЕБНО ЈЕ
ДА НАД УЛАЗ-
НИМ ВРА-
ТИМА ПО-
РИ!

СКИДАЈ
ТЕ СИЈАЛИ-
ЦЕ! ОСВЕТ-
ЛИКУ ЈА
СПОЉАШ-
НОСТ КУКЕ
МНОГО ЈЕФТИНИ-
ЈЕ!

ЦАК

ОСТАВИТЕ
ВРАТА
ОТВОРЕНА
ДА ВИДИМ
КАД СЕ
ВРАТИМ!

МУДАР САМ ЈА
ЧОВА! ОВО ЋЕ НАС
СПАСТИ!

ПРИВЛАЧИ ИХ
СВЕТЛОСТ! ЗАТ-
ВОРИКУ ВРА-
ТА!

УХ... АЛА
ЈЕ
МРАЧНО!

НИСАМ
ВИДЕО
ВРА-
ТА!

СТОЈТЕ ТУДА МИ
СВЕТЛИТЕ... ДА
ВИДИМ
ШТА
РАДИМ!

КАД ЈЕ ТАТА
ЗАВРШИО...

ТАКО!
САД НИ-
КО У
МРАКУ
НЕ МОЖЕ
ДА НАЛЕ-
ТИ НА
НАШУ
КУКУ!

ТРАС

ДУМ

УГАСИТЕ ТЕ
РЕФЛЕКТОРЕ! ЗА-
СЛЕПЉУЈУ МЕ!

НЕ ВИДИМ
КУДА ВОЗИМ
ОД ТЕ ЈАКЕ
СВЕТЛОСТИ!

ОИ
ЈЕ
КРИВ!

ЈА
КИДАМ!

БРЗО...
КАНТУ НАЈ-
ЦРЊЕ ЦР-
НЕ
БОЈЕ!

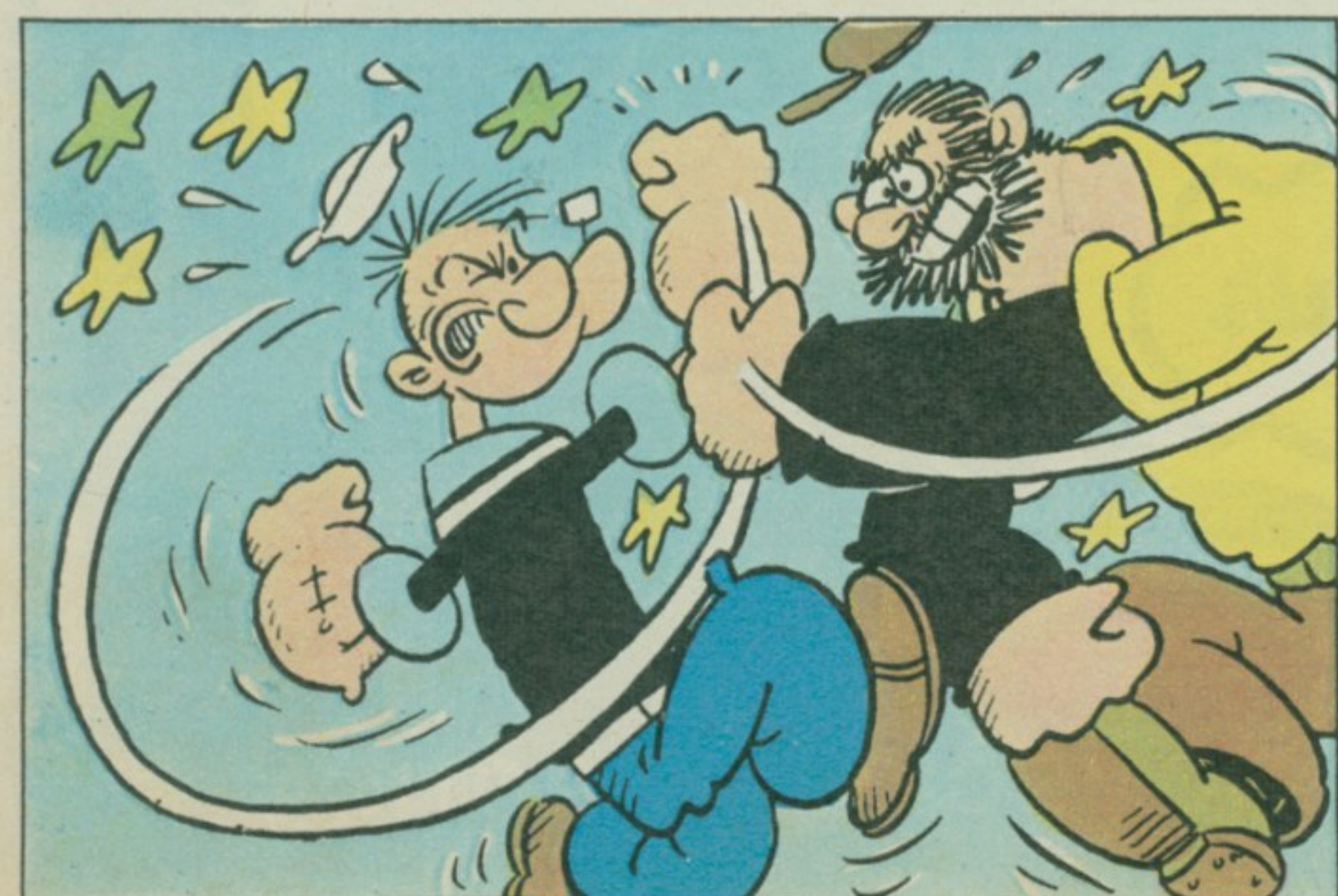
ПОБЕГ'О
ЈЕ НА
ОВУ
СТРАНУ!

ЦРНО МУ
СЕ ПИШЕ...
САМО ДА ГА
ЈА УХВА-
ТИМ!

ЗНАМ!

МИЦКО

НОВО
-лакриц-
бомбон је

**мање слadak од других
бомбона**

- једини произвођач у југославији!
- јединствен технолошки поступак у свету!

INDUSTRIJA ČOKOLADE I BOMBONA SUBOTICA

DIZAJN JEKO SUBOTICA

1. ТАЈ ДИВНИ ЧУДЕСНИ СВЕТ — садржи пет популарно писаних књига које помажу сваком читаоцу да стекне и прошири знање из области математике, енергије, музике, археологије и историје људског друштва. Књиге се продају само у комплекту.

Цена у књижари 200 динара
Преко Забавника 160 динара

2. ЕВРОПСКЕ МЕТРОПОЛЕ — књига о најлепшим градовима старог континента. То је права ревија градова. Сви су они споменик и биографија нација, израсли на темељима народног генија. Књига је луксузно опремљена: формата 22X30 cm, са више од 240 илустрација у боји и заштитним четворобојним омотом.

Цена у књижари 150 динара
Преко Забавника 120 динара

3. ПРИЧА О ЗЕМЉИ — кад отворите ову књигу, геологија, наука о Земљиној кори, претвара се у заносну и узбудљиву причу. Ово је књига за оне који желе да сазнају нешто више о земљотресима, вулканима, глечерима, настанку Земље, њеним планинама, речним токовима и морима. Књига је луксузно опремљена са пластифицираним корицама.

Цена у књижари 60 динара
Преко Забавника 50 динара

4. ЗЕМЉА МЕСЕЦ — повест о почетку космичке ере — садржи велики број информација и фотографија о историјским летовима на Месец. Књига је луксузно опремљена, вишебојна штампа, 160 страна, великог формата, тврди повез, пластифициране корице.

Цена у књижари 60 динара
Преко Забавника 50 динара

5. БИО ЈЕДНОМ — најлепше приповетке југословенских народа припремљене за младе, за оне са маштом, за све који воле мудру реч, домишљатост и смех. Књига је луксузно опремљена у првокласној вишебојној техници богато илустрована, у тврдом повезу и пластифицираним корицама.

Цена у књижари 60 динара
Преко Забавника 50 динара

6. ДЕЦА СВЕТА — ова књига о деци из Индије, Јапана, Африке, СССР-а и Мексика увешће вас у велику и најлепшу породицу на свету — породицу све деце света у којој постоји само један заједнички језик — љубав. Књига је луксузно опремљена у тврдом повезу са пластифицираним корицама.

Цена у књижари 60 динара
Преко Забавника 50 динара

РИЗНИЦА ЗА СВАКОГ

искористите
попуст у Политички-
ном забавнику!
купите за ваше
најмилије
користан и трајан
поклон!

7. ЧАРОБНЕ ИСКРЕ — диван комплет сликовница за децу о необичним доживљајима Дизнијевих јунака. НОВА ЦРВЕНКАПА, ПАТАК У ЧИЗМАМА, ГУЛИ У ЗЕМЉИ ПАТУЉАКА, АЛАДИН И ЧАРОБНА ЛАМПА.

Цена комплета у књижари 28 динара

Преко Забавника 24 динара

Ален Гре: СЛИКОВНИЦЕ ЗА УЧЕЊЕ И РАЗОНОДУ
8. АВИОНИ, 9. БРОДОВИ, 10. МОРЕ, 11. ШУМА, 12. ПЛАНИНА, 13. ВОЗОВИ, 14. ПУТОВАЊА, 15. У МОРСКИМ ДУБИНАМА, 16. ТЕЛЕВИЗИЈА.

Цена књиге у књижари 7 дин.
Преко забавника 6 дин.

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ“,
11001 Београд, Краљевића Марка број 9.

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО купујем књиге под бројем _____

за укупну суму од _____ динара коју ћу платити поштару кад ми донесе књиге.

НА ОТПЛАТУ купујем књиге под бројем _____

за укупну суму од _____ динара коју ћу платити у _____ месечних рата.
Прву рату платићу поштару кад ми донесе књиге.

(Име и презиме наручиоца)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

(Печат и потпис овлашћеног лица)

(Потпис купца)

Наруџбеница се сверова само при куповини на отплату.

Пензионери прилажу одрезак чека од пензије.

У случају спора признајем надлежност IV општинског суда у Београду.

Купци из Београда могу подићи књигу-е у предузећу „Вук Караџић“ Београд Краљевића Марка 9.

ЗА ГОТОВО — Свака књига или комплет књига има свој број. Упиши бројеве књига које желиш да купиш у наруџбеницу, попуни је, налепи на дописницу и пошаљи на адресу ИП „ВУК КАРАЏИЋ“. Књиге ћеш платити поштару кад их донесе. Примају се наруџбенице само за 30 динара или више (јер се за мање не исплати слати због поштарине).

НА ОТПЛАТУ — Упиши на наруџбеницу бројеве књига или комплета које желиш да купиш и пошаљи на адресу ИП „ВУК КАРАЏИЋ“, 11001 Београд, Краљевића Марка 9. Примају се наруџбенице само за 60 динара и више (јер се не исплати слати за мању суму). Ако купујеш књиге за 60 до 120 динара плаћаш по 30 динара месечно. Ако купујеш књиге за више од 120 динара платићеш их у 10 месечних рата, с тим што најмања месечна рата може бити 30 динара. Прву рату платићеш кад добијеш књиге.

И КРЕИ

Гачици су се цео први трка догађивали једни другима затепајући се на рачун мањусоне возачке вештине.

Кад су се „кочије без коња“ први пут појавиле на улицама и друмозима до чекане су лавезом паса и погрдама кочијаша и фијакериста. Чак и добро-намерни људи захтевали су од власти да забране кретање тим „пакленим, одвратним направама опасним по жизот и имовину становништва“ — како је писао лист „Канштатер Цајтунг“. Лист „Манхајмер Цајтунг“ био је нешто блажи па је поменуте паклене направе назвао само некорисним, смешним и непристојним.

У Америци је чак основан Пољопривредни савез против аутомобилизма, који је захтевао доношење закона са следећом одредбом: „Ако возач аутомобила види да му се приближавају кола са коњима, дужан је да се заустави крај пута и да покрије аутомобил платном обложеним тако да се стопи са околином, како би био што мање видљив“.

ОД КИЊОА ДО ДАЈМЛЕРА

Конструктори првих кола без коња морали су да се боре с многим предрасудама иако мисао о аутомобилу, возилу способном да се само креће, спада у давнашње снове човечанства. Тре-

бало је да италијански физичари Еуђенио Барсанти и Феличе Матеучи конструишу први експлозивни мотор 1853. године па да тај сан најзад почне да се остварује. Додуше, још 1769. француски, војни инжењер Кињо конструисао је возило на три точка које је покретала пара. Недостатак оваквог возила била је његова стална „жеђ“ за водом коју је требало често доливати у казан испод којег је горела вагра. Кињоово возило развијало је брзину од 5 километара на час!

Прави напредак у односу на Кињоов парни мотор био је четворотактни плински мотор. Немаца Николаса Ота и Еугена Лангена, конструисан 1867. године. Али ускоро је плин замењен уљем. Тек осамнаест година касније, 1885. машински инжењер Готлиб Дајмлер успео је да конструише бензински мотор са 900 обртаја у минути. Исте године још један инжењер, Карл Бенц, конструисао је аутомобил на три точка у који је уградио свој бензински мотор јачине 0,75 КС. Дајмлер је живео у Канштату а Бенц у Манхајму. Иако је раздвајање између та два града једва око 130 километара, Дајмлер и Бенц се нису никада лично познавали!

Дајмлеру је ипак припала ретка част да 1886. године први на свету јавно прикаже аутомобил на четири точ-

ка са бензинским мотором, у ствари праве правцате кочије којима су недостајале само руцунце. Грађани Канштата претећи су се освртали за својим необичним суграђанином који је поносно јездио на „бензинском дограту“ за оно време невероватно великом брзином од — 18 километара на час!

После појаве Дајмлерових кочија које саме иду појавили су се и други конструктори, међу њима и Пежо. Његова фабрика почела је да производи аутомобиле 1809. године и производи их и данас.

ПОЗИВ НА ТРКУ

С тим аутомобилским првенцима који нису поштено ни стали на своја четири точка, нико не би помислио на — трку. Али баш таква идеја пала је на памет Пјеру Жифару, спортском новинару француског листа „Пти журнал“.

Власник листа био је запрепаштен када је чуо Жифаров предлог. Затражио је време за размишљање. После неколико дана позвао је Жифара на разговор. Жифар је пре очекивао прекор него подршку. Власник га је

дочекао са загонетним осмехом на лицу.

— Жифар — обратио му се — знао сам да сте добар спортски новинар, али да се бавите лудостима као споредним занимањем, то ми је тек сада јасно! Разговарао сам са неким угледним људима и вашим пријатељем Емилом Лезасором који се такође петља око тих аутомобила: одушевљени су предлогом. Право да вам кажем и мене сте загрејали за ту трку! Ако ништа друго, бар ће свет да пуца од смеха!

У децембру 1893. године у „Пти журналу“ је освануо оглас: крупна слова у насло-

ву позивала су све власнике кочија без коња која су се сама кретала да се пријаве за прву аутомобилску трку на свету. Правила будуће трке у ствари нису ни постојала. Потребно је било испунити само два услова али су они за многе учеснике били непремостиви. Први је био да моторно возило мора имати седишта за четири особе, а други да се њима лако управља, да су безбедна и да им погонско гориво није скупо. Тај други услов било је много теже испунити.

Право учешћа имали су сви аутомобилисти из целог света. Врста погонског горива није строго одређена па су се касније, на старту,

На циљу у Руану учеснике трке дочекао је и Готлиб Дајмлер (на слици обележен стрелицом). Победник Леметр возио је кочије које су имале уграђен његов мотор.

ЧУШЕ КОЧИЈЕ БЕЗ КОЊА

ПАРИСКИ ЛИСТ
»ПТИ ЖУРНАЛ«
ОРГАНИЗОВАО
ЈЕ 1894. ГОДИНЕ

ПРВУ ТРКУ
АУТОМОБИЛА —
ПАКЛЕНИХ
НАПРАВА
ОПАСНИХ ПО
ЖИВОТ И
ИМОВИНУ
СТАНОВНИШТВА.
ПОБЕДНИК ЈЕ
СТИГАО НА ЦИЉ
БРЗИНОМ ОД
21 КМ НА ЧАС!

појавила возила с бензин-
ским, тасним, електричним,
па чак и парним моторима.

НЕУМОЉИВА КОМИСИЈА

Провера услова који су се
тражили вршена је тако што
су сви пријављени учесни-

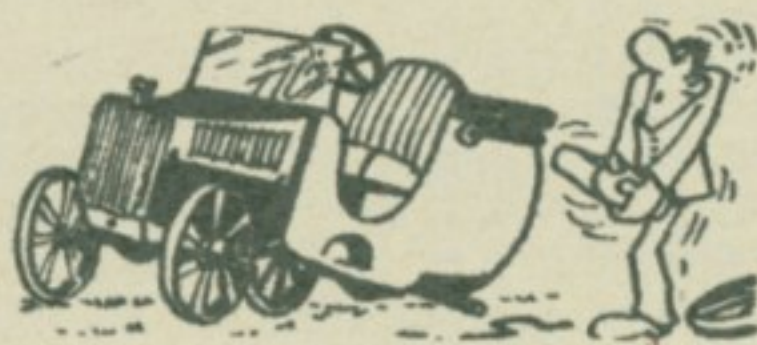
ци будуће трке морали не-
колико дана раније да са
својим „моторним лепотани-
ма“ пређу одређени пут од
50 километара, и то за 3 ча-
са, односно брзином од 17
километара на час! То је би-
ла максимална брзина која
је у то време могла да се
тражи од аутомобила. По-
ред возача, у сваком возилу
је седео један инжењер и
два члана редакције листа
„Пти журнал“. Тако је коми-
сија одмах, на лицу места,
доносила одлуку да ли вози-
ло испуњава тражене усло-
ве и да ли може да учеству-
је у трци.

У свом избору чланови ко-
мисије били су неумољиви:
од 120 самоходних кочија,
колико их се пријавило ва
такмичење, само је 21 вози-
ло пуштено на старт! Међу-
тим, пре почетка трке ко-
мисија је морала да учини
извесне уступке: дозвољено
је учешће и возилима са ма-
ње од четири седишта али
без права освајања награде.

Још пре трке у јавности
су се чули приговори на бр-
зину која се захтевала од
возила. Сви су тврдили да
брзина од 17 километара на
час, у то време највећа ко-
ју су возила достигала, мо-
же озбиљно да угрози без-
бедност возача и гледалаца!
Организатори такмичења
најзад су морали да приста-
ну да се брзина возила на
трци смањи на 12,5 киломе-
тара на час!

Двадесет другог јула 1894.
све је било спремно за по-

четак трке. Организатори су
обележили стартну линију
кредом. На циљу је победни-
ка чекала награда од 5000
француских франака. Пари-
ски лист „Пти журнал“ да-
нима је на својим странама
најављивао велики догађај.
На крају је толико заинтере-
совао јавност да је почетку
трке присуствовао „део Пар-
из“.

КО ЋЕ ПРЕ

Трка је имала неке особин-
е данашњег рели-такмиче-
ња. Њени учесници старто-
вали су у Паризу али су сво-
је „кочије без коња“ морали
да возе путевима и дру-
мовима на којима се одви-
јао редован саобраћај и да
прођу кроз градове Сен Жер-
мен, Трил, Мелан, Нант, Вер-
нон, Гејон и Пон д'Арч.
Циљ трке био је у Руану,
што значи да су такмичари
морали да пређу 126 кило-
метара.

Почетак трке лично је на
велику забаву, на све стране
пљуштале су шале на ра-
чун такмичара и њихових
кола. Највише смеха изаз-
вао је један аутомобил с по-
гоном на пару чија је наст-
решница, која је замењива-
ла кров, била окићена мво-

нима јер је у крају где је
његов власник живео поли-
ција прописала гласну зво-
њаву као заштиту грађана
пешака!

На старту су се нашла и
двојица такмичара правих
динова, који су имали чвр-
сту намеру да својим вози-
лом стигну до Руана покре-
ћући га искључиво снагом
својих мишица на принципу
веслања у чамцу. Било је
ту и возило које се покрета-
ло помоћу одвијања огром-
не савијене опруге, сличне
опруги у сату. Почасно ме-
сто припало је маркизу Ал-
берту де Диону, касније вла-
снику познате аутомобилске
фирме Де Дион и Бутон, ко-
ји је на старт трке дошао
са неким парним возило које
је подсећало на трактор. И
његова, као и друга кола,
на парни погон, стрпљиви
ложачи припремали су за по-
лазак бацајући огромне ко-
личине угља у пећи испод
котлова у којима је кључа-
ла вода стварајући водену
пару без које нису могли ни
да макну.

Знак за полазак на „вели-
ко путовање“ пропраћен је
урнебесним повицима при-
сутних. Увис су полетеле ка-
пе и шешири. И даље, дуж
целог пута, такмичаре је до-
чекивала маса раздраганих
посматрача. Али, док су се
гледаоци забављали за свој
рачун, учесници трке пре-
живљавали су празну голго-
ту.

Пјер Жифар, који је за-
месио целу ствар, није мо-

гао да види њихове муке
јер је одмах после знака за
почетак трке отпутовао во-
зом у Руан где је био циљ
и где је требало да се из-
врши проглашење победни-
ка.

НА КРАЈУ ГОЛГОТЕ

На прву незгоду такмича-
ри су наишли недалеко од
Париза; деоницу пута дугу
свега 100 метара, тек насуту
туцаником, кола нису могла
да пређу јер је туцаник
„хватао“ точкове. Сви су сво-
ја возила малтене изнели на
рукама!

Што је трка више одми-
цала све више такмичара је
одустајало. Било је и тра-
гичних догађаја: ложача је
дних парних кочија опрљи-
ла је пара. Настављали су
само упорни. Највише муке
имао је Де Дион са својим
парним трактором али је он
упорно возио даље, чак је
био и у вођству.

Међу масом света која је
очекивала такмичаре у Ру-
ану био је и инжењер Гот-
либ Дајмлер чији је бензин-
ски мотор био уграђен у не-
колико „кочија“ које су се
такмичиле. У питању је би-
ло његово животно дело.
Жарко је желео да кочије
са његовим моторима стигну
прве.

Жеља Готлиба Дајмлера
се испунила. На циљу у Руа-
ну, од 21 моторног возила,
колико их је пошло, стигло
је свега 15. Од тих петнаест
девет су имала Дајмлеров
мотор, у Руану стигла са-
мо једна кола с Бенцовим
мотором.

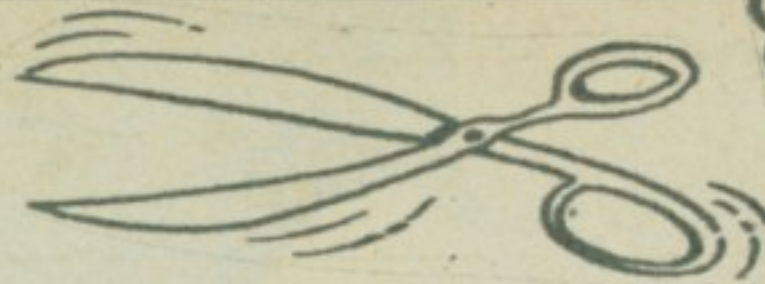
Победник трке Леметр, на
возилу пежо са Дајмлеро-
вим бензинским мотором,
стекао је и славу и новац:
награда од 5000 француских
франака одмах му је испла-
ћена.

Власник листа „Пти жур-
нал“ био је више него задо-
вољан, а зачетник идеје да
се одржи прва аутомобилска
трка, Пјер Жифар, пресре-
ћан. Више од њих били су
задовољни само конструкто-
ри првих самоходних кочи-
ја: после ове трке аутомо-
билу је била осигурана бу-
дућност.

НАПРАВИТЕ САМИ

МЕЦА ПЕЦА

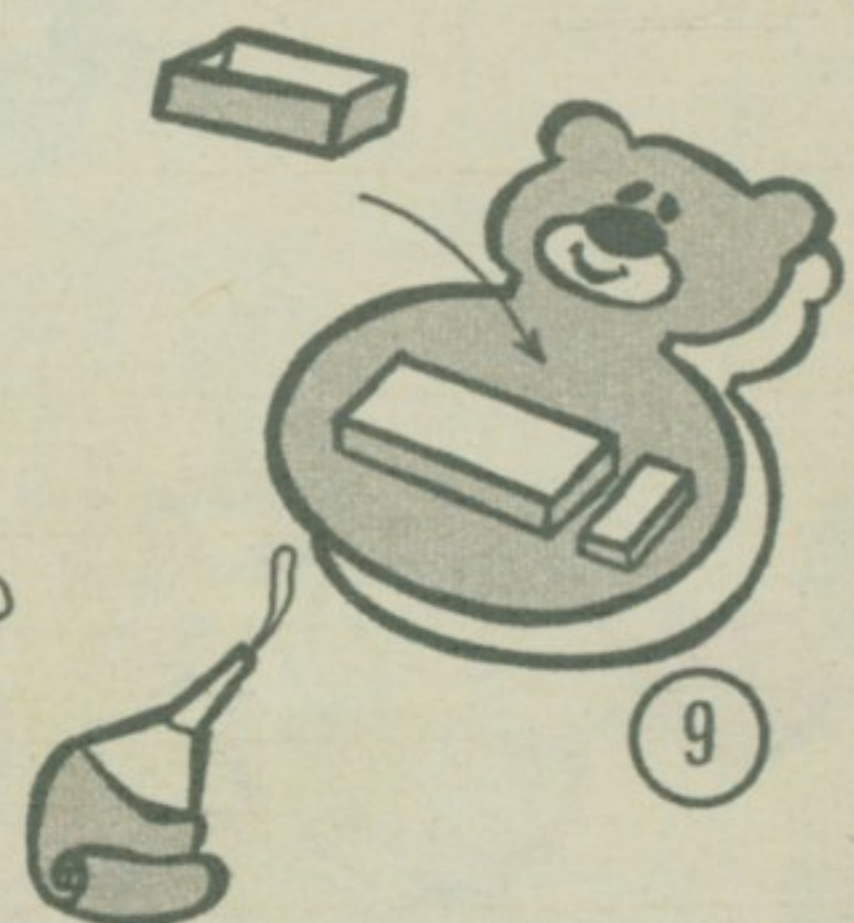
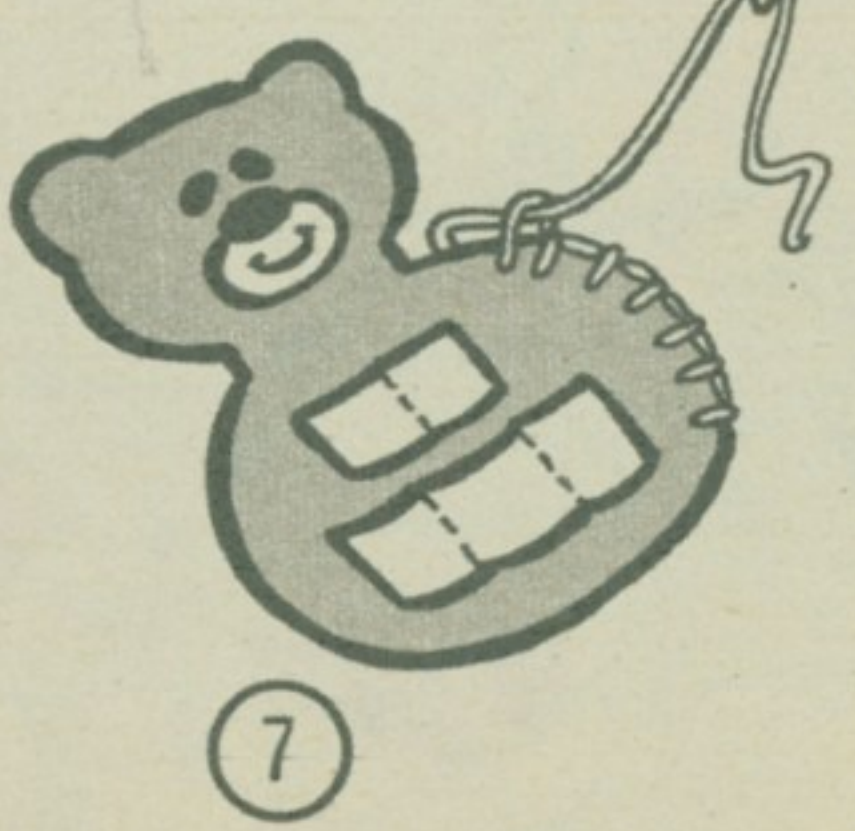
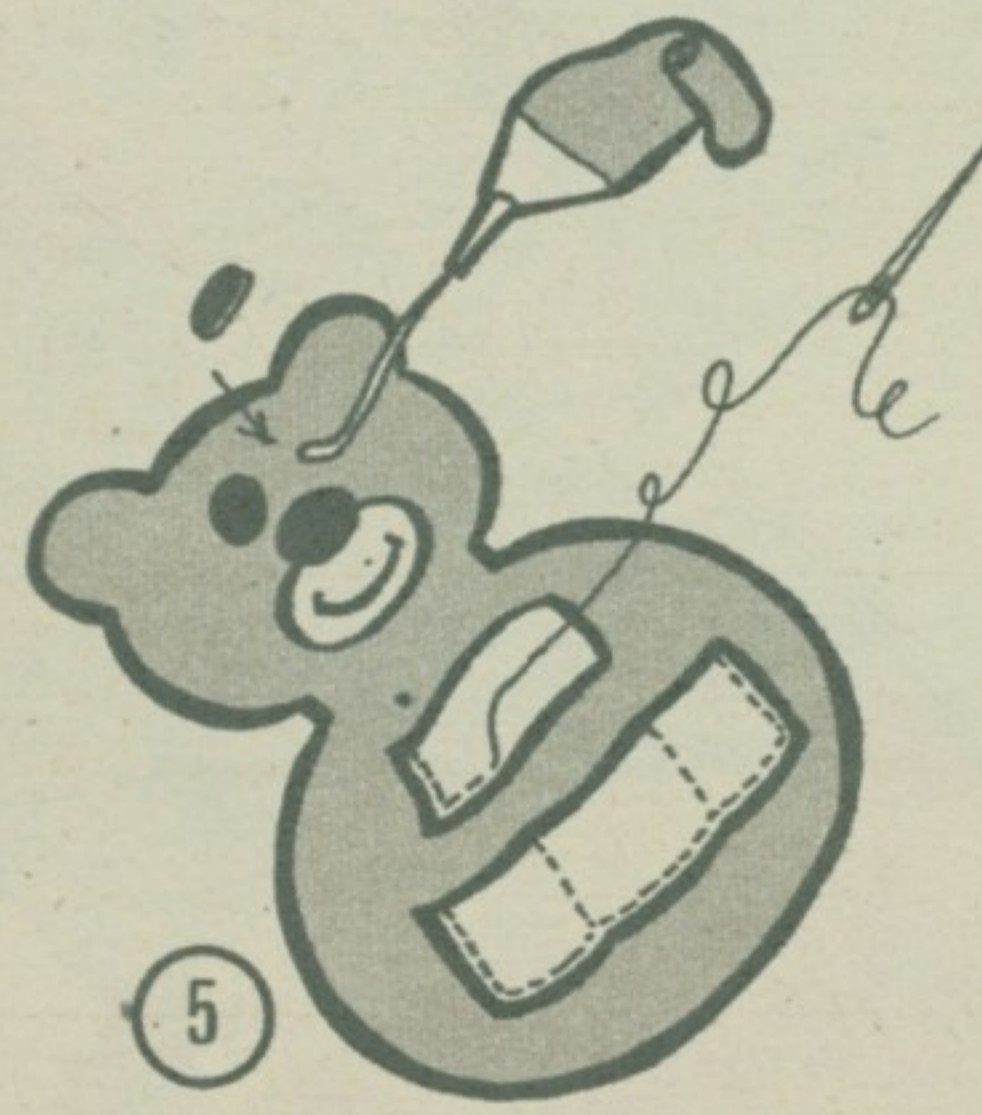
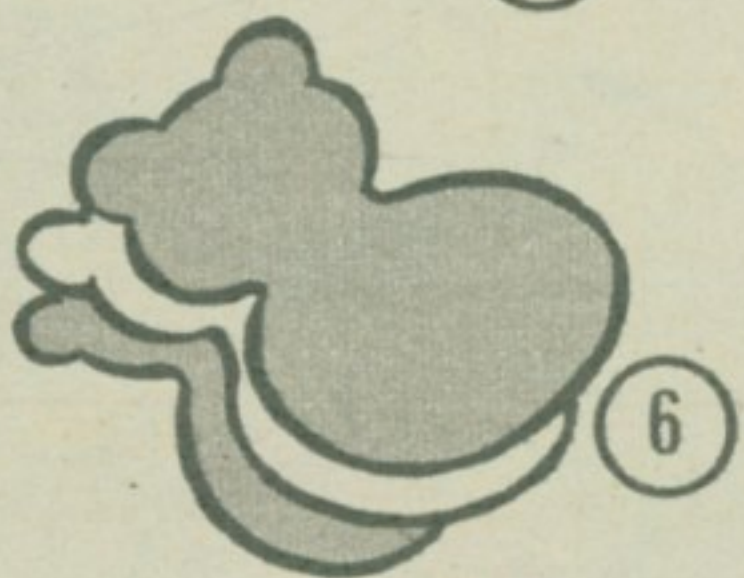
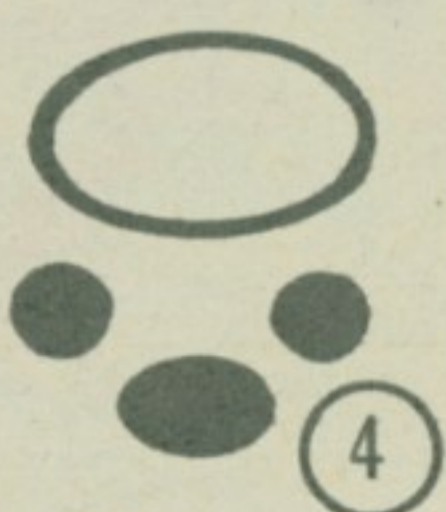
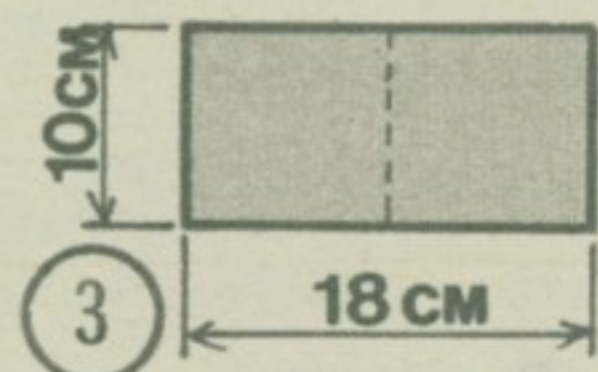
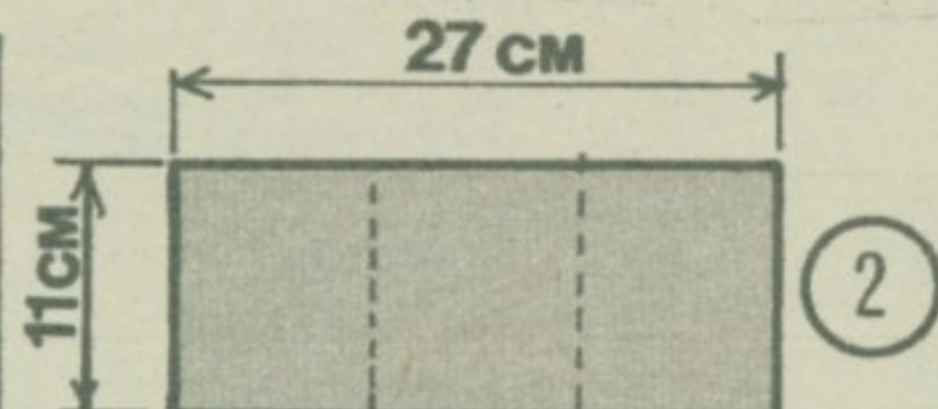
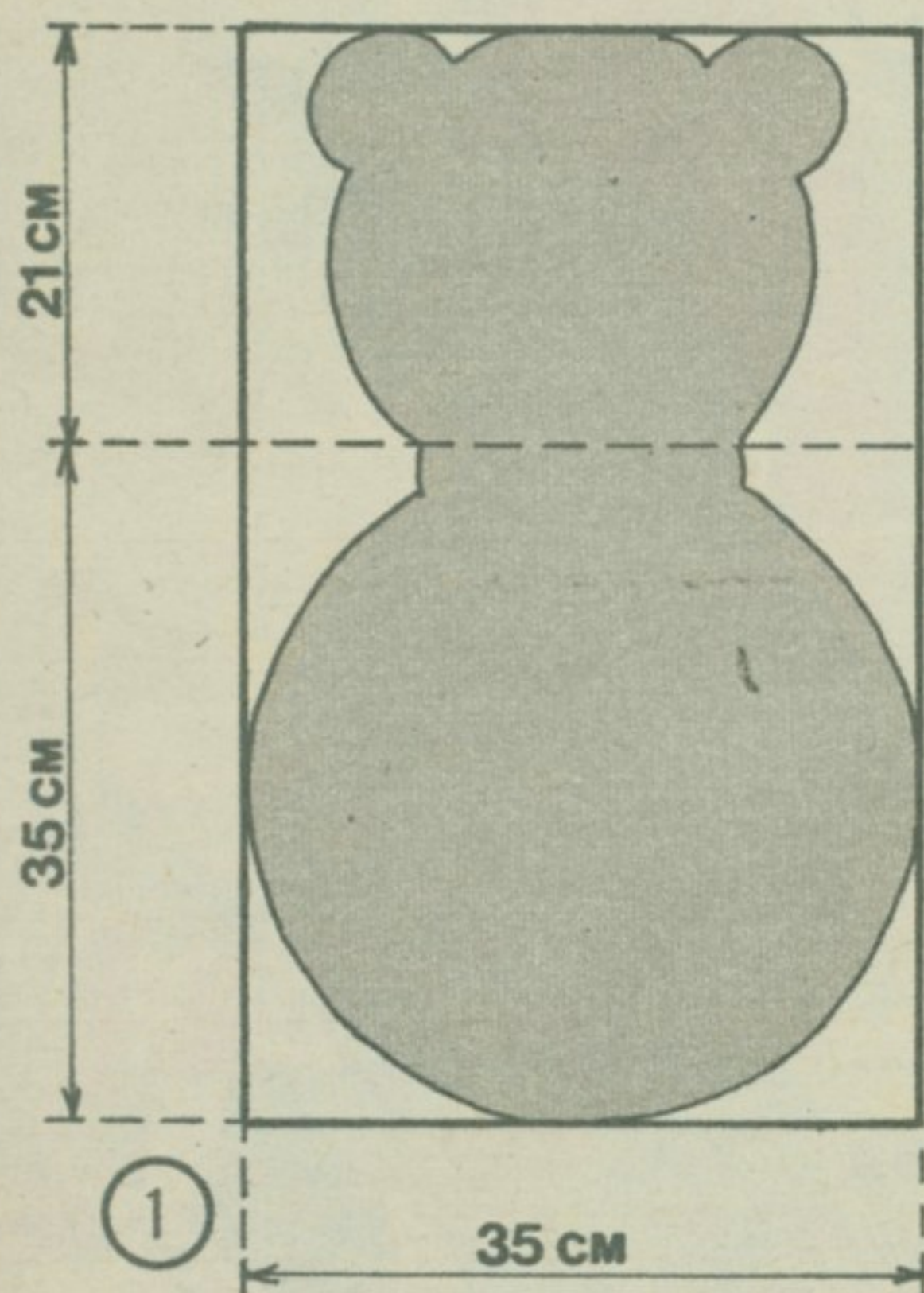
Предлажемо вам да данас направите од старе мушеме или комада чвршћег најлона кесу **МЕЦУ-ПЕЦУ**. Ова кеса сем што је дело ваших руку, лепо изгледа и може да послужи као ормарић у купатилу у којем ћете држати четкице за зубе, сапун, боце са шампоном и друго.

Према нашој шеми (црт. 1) исеците два облика од мушеме или најлона и један такав исти само од картона, као и по један део за горњи и доњи џеп од исте тканине као што сте искројили за мецу (црт. 2 и 3). Од папира или платна исеците очи, нос и доњи део лица и доцртајте уста (црт. 4).

На једну мецу скројену од мушеме залепите очи, доњи део лица, нос и ушијте џепове (црт. 5). Затим између те и друге скројене меце уметните мецу од картона (црт. 6) и све то прошијте бодом као што видите на нашем цртежу број 7. На крају вежите меци око врата лепу, широку машну и тако сте добили кесу за држање ситница у купатилу.

На исти начин можете направити и **МЕЦУ-ПЕЦУ** јастуче. Само за јастуче вам је потребан комад тканине од сомота или дифтина. Искројте оба дела, опшијте са три стране а кроз четврту — отвор напуните јастуче старим крпцама, отпацама од вунице или комадићима сунђера (црт. 8 и 11). И на јастучету можете заштити џепове и у њима држати мараму, омању књигу и слично.

МЕЦУ-ПЕЦУ можете употребити и као држач за оловке, блокове, пенкала, који ћете ставити изнад свог стола за рад. Направите га овако: према нашој шеми искројте два дела, један од картона а други од јачег шареног папира, залепите други на први а уместо џепова залепите кутијице разних величина (црт. 9) или их направите од чвршћег платна и пришијте на шарени папир пазећи при том да се папир не поцепа (црт. 10).

БИТКА НА КРБАВСКОМ ПОЉУ

Крајем лета 1493. године босански санџак-бег Хадум Јакуб-паша прешао је са 8.000 лако наоружаних коњаника преко Уне и Крупе у Штајерску, опустошио и опљачкао Цеље и Птуј. Враћајући се из Словеније Турци су опљачкали Хрватско загорје и повели са собом силно робље. Са богатим пленом скренули су на југ, опустошили и спалили пространу варош у подграду Модруша и наставили према Босни. Али, ускоро су, негде код Мале Капеле, наишли на хрватску војску која им је пресекла пут. Јакуб-паша је понудио хрватском бану Деренчину откуп да га пропусти у Босну, али је овај, сигуран у премоћ својих снага над већ замореном турском војском, захтевао да Турци ослободе све заробљенике и врате плен. Јакуб-паша није прихватио услове бана Деренчина, али је одговлачио с преговорима да би, мењајући правац кретања, пребацио своју војску преко кршевите Крбаве и извукао је из тешког положаја. Бан Деренчин је похитао Турцима у сусрет преко широког Крбавског поља водећи око 3.000 хрватских и славонских коња-

ника и око 2.000 пешака. Заједничка опасност од Турака окупила је завађене хрватске феудалце па су се уз бана нашли Бернардин Франкопан Модрушки, Иван Франкопан Цетински, Никола Франкопан Тржачки, Петар Зрински, Карло Гушић, Јурај Влатковић и многи други. Почетком септембра бан Деренчин се спустио с војском у равницу испод града Удбине, уз реку Крбаву, и напао Турке. После краће борбе Исмаил-бег, који је предводио турске снаге из Србије, повукао се и навукао Хрвате на турску групу под Мехмед-бегом, постављену у заседу у шумама на источној обали Крбаве. Хрватску војску је ускоро напала и главнина турских снага под Јакуб-пашом, а Смаил-бег је прешао у бочни противнапад. Већ у почетку битке погинули су Иван Цетински и Јурај Влатковић што је поколебало њихове људе и они су, са Бернардиновим пешацима, масовно бежали према Крбави и у њој многи нашли смрт. Кад је Бернардин напустио бојиште, отпор Хрвата је савладан и Турци су заробили бана Деренчина, Николу Франкопана и Карла Гушића.

ХИТ СТРАНА

Петком у Забавнику, а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

САН РЕМО 74

ИВА ЗАНИККИ

После победе у Сан Рему Ива Заники је поново најтраже-нија међу звездама италијан-ске канцоне. Захваљујући модер-ној композицији „Здраво, драга, како си?“ позната певачица је нај-зад дочекала свој звездани трену-так у чувеној сали казина Мунићи-пале у Сан Рему. Кажемо „најзад“, јер је и пре тога у два наврата пе-вала победничке песме али у ал-тернатици са познатијим интерпре-таторима (тада је и систем такми-чења био друкчији) и нико јој није придавао већи значај. Овог пута доживела је да сва пажња буде њој поклоњена.

случај се поновио. Ива је заједно са популарним Бобијем Солом пе-вала „Циганку“ која је не само по-бедила већ и постала велики хит. Боби Соло је био херој. Сви су за-боравили да је, како је штампа пи-сала, успеху много допринела и од-лична интерпретација „симпатичне и елегантне Иве Заники“.

Година 1970. доноси јој афирма-цију. Певала је „Нојеву барку“ и први пут добила заслужено при-знање. Многи композитори заинте-ресовали су се за „добро школова-ни јужњачки темпераментан глас“. Почине сарадњу са Теодоракисом и Азнавуром. Славни грчки компо-зитер и француски шансоњер у многоме су допринели да се Ива Заники пробије и ван Италије. Ис-те године Ива се појављује на „канцонисими“ и у конкуренцији најпопуларнијих италијанских пе-вача осваја шесто место. Прави ус-пех долази годину дана касније.

На путујућем фестивалу „Плоча лета 71“ пева „Обалу белу, обалу црну“, заузима треће место и плоча са том композицијом постаје ве-лики европски хит. Пробија се у ред водећих певача и јануара сле-деће године на телевизији почиње њена серија под називом „Знаш ли шта ћу ти рећи?“ Истовремено, по-стигла је успех на турнејама по Бразилу, Венецуели, Шпанији, Француској и Швајцарској. И по-

М ада није дочекан и рекламиран као обично, овогодишњи фести-вал италијанске забавне музике у Сан Рему није разочарао. Напротив! Многи су убеђени да протекла смотра у познатом медитеранском летовалишту, иначе 24-та по реду, наговештава рене-сансу италијанске канцоне.

Фестивал „Сан Ремо 74“ протекао је у „борби“ старе и нове гарде. Ветерани овог фестивала, који годинама на њему воде главну реч, имали су у млађим певачима и неколицини истакнутих странаца опас-не такмаче. На крају су сви били задовољни: „староседеоци“ заступ-љени „вечним“ Домеником Модуњом, изврсном Милвом и победни-цом Ивом Заники доказали су да нису за „старо гвожђе“. Млади су у Ани Мелато, Росели и мешовитој групи „Домодосола“ имали од-личне представнике. Холандски пар Маут и Мекнил и шкотска група „Мидл оф д роуд“ је са успехом представила европску музику. Песме које су ови популарни извођачи отпевали вероватно ће доживети велик међународни успех а плоче са овим песмама високе тираже.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЗДРАВО, ДРАГА, КАКО СИ?
(CIAO, CARA, COME STAI?)

Музика и текст: Биано —
Динаро
Изводи: Ива Заники

Све што он увек губи,
изгубио је са њом.
Допов и песник и у љубави
никада се не мењају.

Када се увече враћао кући,
поражен више него икада,
она га је гледала
али он није схватао.
Здраво, драга, како си?
И не гледа га више.

Здраво, драга, како си?
У часу наде празна је

његова соба.
Здраво, драга, како си?
Веровало јој је још.

Сада, кад си побеђен,
остајеш сам.

Када те изгубим
бићеш последња грешка
везана за понос.

Али, сад је сувише касно.

Без узрока, без мржње,
то је твоја судбина.
И сваке вечери, кад се

вратиш кући,
остаје ти самоћа.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: ЗДРАВО,
ДРАГА, КАКО СИ? можете
чути у понедељак 29. априла
ове године у емисији ВЕЧЕ
УЗ РАДИО која се налази на
I програму Радио-Београда од
20.00 до 22.00!

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

Зашто се плоче арте брзином од
45 и 33 1/3 обртаја?

М. Периф
Барварин

Временом се број обртаја плоче у
минути (на енглеском RPM) тј. бр-
зина мењала. Године 1927. усвојена
је стандардна брзина од 78 обртаја
у минути и тако је остала све до
краја четрдесетих година. Нешто
касније у Америци почиње кампања
названа „борба брзина“ („Battle of
the speeds“). Води се прави мали рат
између фирми РЦА, која је произ-
водила плоче на 45 обртаја и преч-
ника од око 17 см и КОЛУМБИЈА —
диско куће чије су се плоче обрта-
ле брзином од 33 1/3 обртаја пречника
од око 30 см. И једне и друге плоче
прављене су од винила. Око 1953.

године појављују се плоче које се
окрећу брзином од 18 1/3 обртаја и
оне се користе за говорне емисије
(поезија, курсеви језика и сл.) и
снимање оркестарске музике. Ове
плоче, бар у музици, нису имале ве-
ћу примену. Мотори модерних гра-
мофона омогућавају свирање плоча
на брзини од 45, 78, 33 1/3 и 16, али се
данас углавном производе плоче на
45 и 33 1/3 обртаја у минути.

Прве успехе Ива Заники (IVA ZANICCHI) постигла је пре десе-так година. Млада певачица (рође-на је 19. јануара 1941), иначе свр-шена ученица средње музичке шко-ле, добила је прву шансу после по-беде на такмичењу нових гласова у Бенови. У пролеће 1967. године први пут стиже у Сан Ремо. Певала је у алтернатици са чувеним Клау-дијем Вилом победничку песму „Не мисли на мене“. Сви су славили Ви-лу а нову певачицу готово нико није запамтио. Две године касније

ред тога што јој је све ишло до-бро знала је повремено да „нестане са сцене“ и тако умањивала сво-ју популарност.

Ива Заники се радовала сваком признању и свакој награди али је одувек чезнула за трофејом наме-њеном победнику у Сан Рему. То признање дочекала је овог проле-ћа.

PEZ

**награђује
сваког
дана**

Учествуј и ти у великој наградној
игри PEZ. Пошаљи 22 омота бонбона
PEZ било које врсте на адресу:
PEZ Ролу 61111 Љубљана п.п.8

Сваког дана између примљених пошилики биће извучена једна која ће добити бицикл „ролу”. На-
градна игра траје од укључиво 22. априла до укључиво 22. октобра 1974. Добитници награда биће
обавештени препорученим писмом. Сваког петка објављивање добитника награда на телевизији.
Учествујте са више пошилики... ...јер PEZ награђује сваког дана.

Kolinska

Фантастична прича

ДУШИЦА ЛУКИЋ

КОНФЕРЕН- ЗА ШТА

— НЕЋУ ДА РАЗ-
ГОВАРАМ С НОВИНА-
РИМА — БУНИО СЕ
ПРОФЕСОР. —
ЈОШ ЋЕ ОБЈАВИТИ
ДА САМ ЗАЈАХАО
МАГНЕТНЕ СИЛЕ,
УПРЕГНУО ЗЕМЉУ И
КОЧИЈАШИМ
ПО КОСМОСУ.

Овог пута, молим те, немој одбити новинаре. То не би ваљало. Уосталом, сам си им обећао да ћеш данас одговорити на њихова питања... — говорила је Марта Симић своје мужу.

— Обећао, којешта, био сам при сиљен да то кажем.

— Ипак, обећао си и сад мораш одржати своју реч — била је упорна Марта.

Она је била бескрајно стрпљива са својим мужем који се, мада човек седе браде и научник светског гласа, изван своје лабораторије осећао и понашао као право правцато дете. Он је био веома једноставан човек али многе ствари уобичајене у свету није могао да прихвати. Изнад свега није подносио да га присиљавају на нешто. Ма о чему да се радило, није трпео да га моле или да га наговарају. Ако нешто није хтео онда није хтео и нико га више ничим није могао на то приволети.

Неће ништа разумети

Његова жена је све то добро знала. Па ипак, овог пута је наваливала на мужа. Имала је за то веома јаке разлоге. Прво, професор Симић је заиста обећао Светском савезу новинара тај проклети разговор и то пошто их је претходно неколико пута одбио. То је значило да га они више неће пустити на миру све док не испуни то своје обећање. Затим, оно чиме се професор Симић бавио, захтевало је најпотпунији мир и највећу концентрацију. Марта је знала да ће му то бити обезбеђено једино ако се појави пред новинарима и од говори на њихова питања. Али, он то није хтео.

— Уосталом, — наваливала је она — људи имају право да знају шта ти то радиш са њиховом родном планетом. Зар није тако?

— Али, шта да им кажем? Ништа од свега тога неће разумети. Знаш и сама колико су далеко од тога.

— Рећи ћеш им истину. Рећи ћеш им је тако да је разумеју.

— Њих не занима истина. Њих занима сензација! То они желе. Нешто као: моћни седобради професор Симић покреће Земљу и мења

Једноставним речима професор је објашњавао новинарима све што их је занимало.

јој правац!... Не, не и не! Немој ме ни подсећати на све то...

— Знаш да није тако... — супротстављала се Марта.

— Знаш добро, мила, да је баш тако! Заборавила си оно...

— Твој рад није никаква тајна — прекиде га жена.

— И није. Земаљски центар за космичка истраживања добро је обавештен о свему што радим. Нека се ти новинари обрате њима и готово. Све ће добити.

Имај милости!

— Добили су. На основу тога и желе с тобом да разговарају, — покушавала је и даље Марта. Али, боље би било да то није казала. Јер тек тиме је код свог мужа изазвала праву буру гнева.

— Ја истражујем енергетску густоћу електромагнетних поља у свемиру. Цео свој живот сам посветио томе. А они? Кад су то први пут чули — шта су урадили, шта? Надували су ту чињеницу тако да је испало како ће Седобради ускоро зајахати магнетне силе и упрегнути их у Земљу па, малтене, кочијашити њоме по космосу! Не,

молим те, Марта, имај милости према мени. Не подсећај ме на све то. Новинари ни реч, ни реч од мене неће чути. Они баш ништа о томе не знају. Уосталом... они уопште ништа не знају. Ето ти. И немам с њима шта да причам. Њих не занима наука.

— Знаш да није тако. Неоправдано се љутиш. Њих и те како занима наука! И те како желе да знају да ли си ти уверен у то и да ће настојања Земаљског центра на успостављању везе са цивилизацијом изван Земље бити корисна за Земљу. Шта ће то значити за све нас...

— Па то је којешта! Марта, како се усуђујеш?... Требало је одмах да им кажеш нека питају Центар.

— Управо су на основу овлашћења из Центра дошли код тебе. И ти си им за данас обећао разговор...

— Не могу да разговарам с њима. Ти људи не разумеју језик мојих чињеница. Сигуран сам да не би знали ни тако просту ствар као што је то Алфа Центаури...

— Шта?

— ... да је то нама најближа звезда. Шта ја знам, да је удаљена свега 4,3 светлосних година од нашег Сунчевог система...

— Хахаха, хахаа — насмеја се професор из свег гласа и од свег срца тако да се и сама Марта изненађена тиме осмехнула. — Хахаха, дивно, богами дивно — смејао се професор и даље. — Таман да одмах објаве као прворазредну сензацију како ће професор Симић, стари Седобради, кренути. Не, већ је кренуо на нама веома блиску звезду, јер, хахаха, за њих је то часком, ништа, пих, четири кома три... А оно: светлосних година и оно: звезда — то се једноставно занемари, превиди, и остаје само четири кома три... Марта, то је којешта! Не желим никакву конфронтацију за штампу.

— Неће отићи. Неће ти дати мира, то је. Видиш, на данашњи дан, кад примаш то високо одликовање за свој рад, сусрет с новинарима

и издубет
дроју
комитетан
стрши

ЦИЈА МПУ

је неминован. Сам си, уосталом, тако испланирао. Сам си рекао да, ако већ мора бити, све буде о једном трошку.

— Ко зна шта ће ме они питати. Видиш — бранио се упорно професор — питаће ме којекакве глупости, о којима ни сам јаво нема појма. Можда ће ме чак питати за филмске глумице...

— Па нека питају. Реци шта знаш. Реци да ти је чувени глумац Михаило Доб пријатељ...

— Да, да, и да му ти редовно месиш принцес-крофне. Којешта.

— Па ти их, драги мој дечко, веома волиш. Те исте принцес-крофне, зар их не волиш?

— Волим, разуме се, али није реч о томе. Једноставно не желим никакву конференцију за штампу. Ја не могу тако да радим. Молим те, Марта, душо, отерај их. Једноставно отерај. Готово. Нема ме. Измисли нешто...

— Не, нећу — узјогун се она први пут у свом животу. Било је то више него гром из ведре неба.

— Молим?

— Нећу да их отерам... Ја...

— Чини ми се да ти желиш ту конференцију, Марта?

То ће ме убити!

— Желим — рече храбро она — јер ће те једино тако оставити на миру. Узнемираваће те на све могуће начине. Зато јер и ти њих ометаш да обаве свој посао... Мно го је једноставније да им одговориш, љубазно, на тих неколико питања. И сам видиш да је тако. Ево, по целој кући су се размилели, укључили су радио-пријемнике, магнетофоне, дежурају већ данима око куће... Ти и не сањаш с колико труда све то прикривам од тебе — рече Марта с прекором.

— А знаш ли барем шта их то занима?

— Она га погледа испод ока.

— Не би ли било боље да их сам упиташ? Да их пустим унутра, а?

— То ће ме убити — рече професор и пође у своју лабораторију.

— Ако се закључаш... да знаш...

— Нећу се закључати. Идем само по једну стварчицу. А они, нека ућу.

Када се професор појавио пред новинарима, најпре је настао тајац а онда се проломиле бура од аплауза. Професор се смерно поклонио свима а онда сео.

— Стојим вам на располагању — рече тихо.

— Професоре, — одјекну високи алт — да ли је тачно да ви желите да преселите нашу планету у другу галаксију и зашто?

— То је... засад немогуће. Да го је засад немогуће. Енергетска јустоћа електромагнетних поља у свемиру није довољно испитана. О томе нема ни говора, засад.

— Рекли сте засад, рекли сте засад — заори се са свих страна. — Кажите нешто више о томе.

— По идеји Ф. Цвајка, утицајима са Земље на Сунце могуће је покренути цео Сунчев систем на путовање по космосу. Можда ће неко приметити, да Сунчева држава и сад путује космосом, обилазећи по својој орбити центар наше галаксије. Да. Али Цвајк је мислио на нешто друго. То друго, ми у Земаљском центру за испитивање космоса, управо спремамо. Тражимо нашем Сунчевом систему боље место у галаксији. Ближе центру. Јер, према досадашњим тумачењима сигнала из космоса, добијеним у Југословенској акцији Земаљског центра, цивилизације високог ступња налазе се на окупу у центру наше галаксије...

На обосирано заговољсибо!

Марта Симић је сва срећна слушала мужа и задовољно се смехивала. Никада у животу није постигла такав успех: да га наговори на нешто што сам не жели, па још да при томе буде и тако љубазан и говорљив. Искрено се разнежила.

А професор је заиста одговарао на сва питања. Једноставним речима објашњавао је све што их је занимало. Није показивао ни нервозу, ни нестрпљење. Чак је и једном сасвим голобрадом момчићу, вероватно сараднику неког омладинског листа, који је муцајући од страхопоштовања, упитао професора шта је то што све време држи у руци, љубазно одговорио:

— А, то... То је још у експерименталној фази. Нова стварчица. Магнетски детектор, тако некако бисмо га могли назвати, који бри...

И само зато што су са свих страна стизала нова питања, потурани му нови микрофони под нос, увек изнова блештали блицери, професор није успео да заврши реченицу. Ипак, требало је свима по нешто рећи.

На крају, помало уморни, и професор и новинари, поздравивше се уз обострана љубазна захваљивања. После свега, веома задовољан, професор пољуби своју жену у чело и замоли је да буде толико љубазна и попије с њим једну добру кафу.

А новинари су као без главе одјурили у своје редакције и дописништва. Требало је свет што пре обавестити о сензацији над сензацијама... Али, кад су завирили у своје бележнице, нашли су тамо празне беле листове. У магнетофонима празне траке. У фотографским апаратима и филмским камерама — празне филмове.

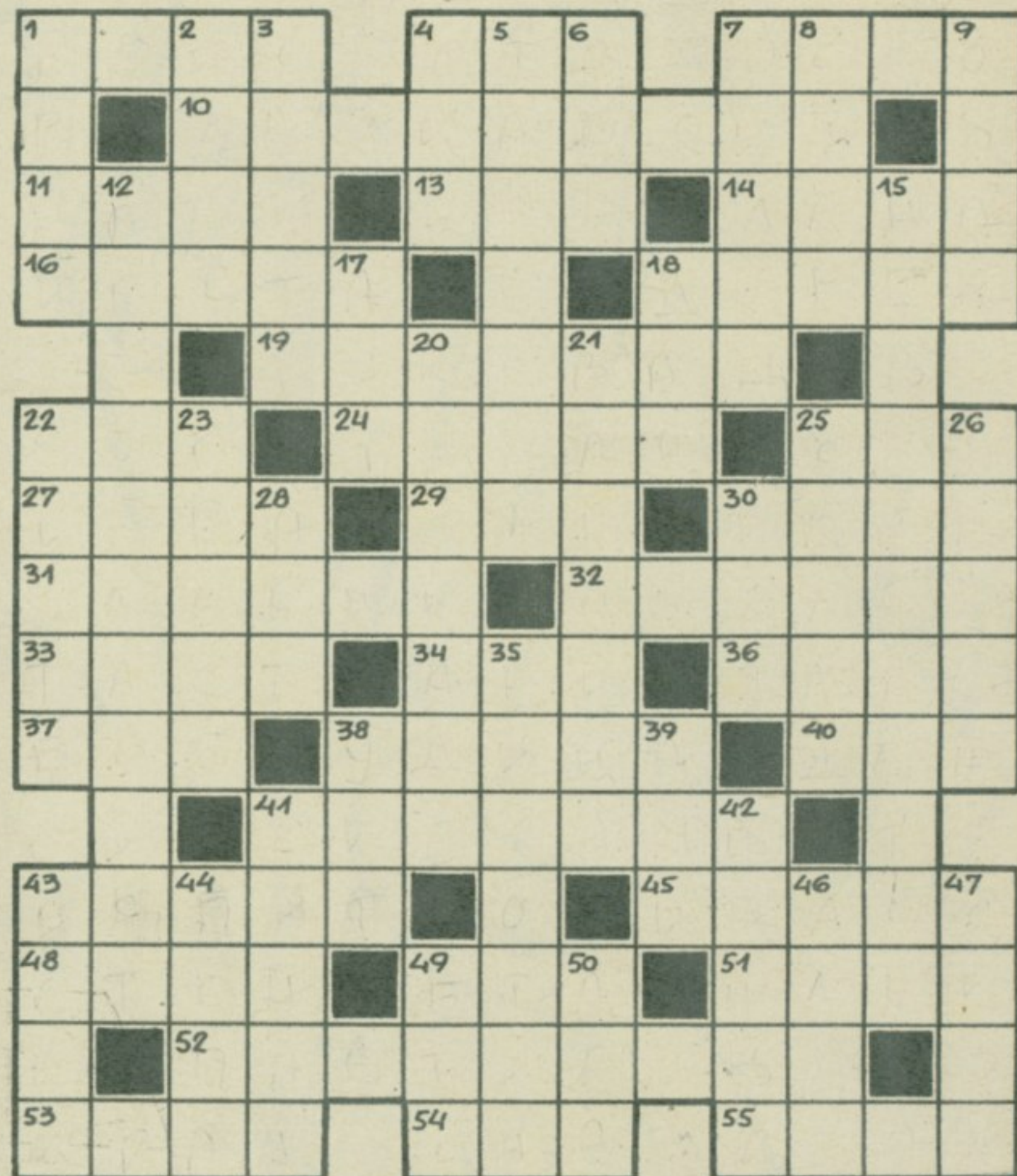
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) врста спорта, 4) троцифрен број, 7) главни град Норвешке, 10) љубазност, 11) припадник турског номадског племена, Обар, 13) перуанска певачица (Сумак), 14) америчка филмска глумица (Тарнер), 16) доњи део кичме, 18) дрвени стуб (турц.), 19) мали рукав, 22) словеначки филолог и књижевник историчар (Матија), 24) горњи део куће, 25) енглеска племићка титула, 27) забава, плес, 29) индустријска област у Западној Немачкој, 30) рибаља јаја, 31) посуда за со, 32) натпис, 33) женин отац, 34) француска филмска глумица (Жирардо), 36) тигањ, 37) бивши светски првак у шаху (Макс), 38) прибор за пецање, 40) део недеље, 41) шаховска фигура (мн.), 43) провера знања, 45) амерички шаховски велемајстор (Лари), 48) место на острву Пељешцу, 49) грчко слово, 51) место у Срему, 52) чобаница, 53) предео, подручје, 54) лична заменица, 55) напад.

УСПРАВНО:

1) законита заједница мушкарца и жене, 2) клип кукуруза са зрном, 3) француски филозоф и књижевник (Жан Пол), 4) смучке, 5) лева притока Колубаре, 6) показна заменица, 7) морска риба, 8) остарео, 9) зао, 12) својство или стање оног који је вртоглав, 15) изузетно, 17) изван игре, 18) холивудски филмски глумац (Џејмс), 20) низ ниских слапова, 21) искра, 22) неупрљане, 23) младо свињче, 25) хармонија, 26) ујединачен, равномеран, 28) стари Словен, 30) острво на Јадрану, 35) састојак дувана, 38) скраћеница за: ултра кратки таласи, 39) коњче, 41) Синајска гора, 42) окрајак, руб, 43) енглески физичар (Њутн), 44) наш песник (Васко), 46) прибор за рад, 47) одбачај од земље, одраз, 49) усклик, 50) папагај.

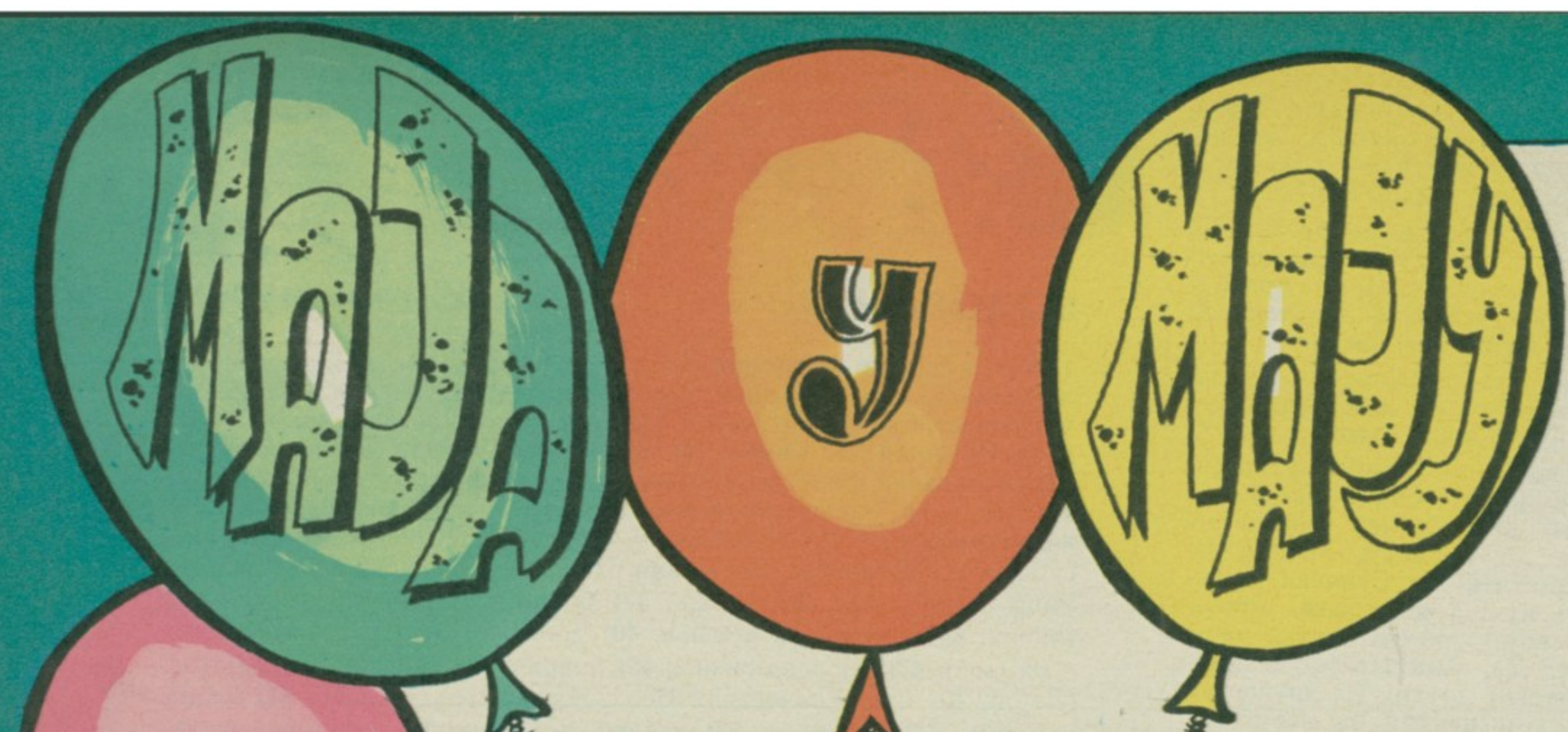
РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) Анана, 6) фарса, 11) Татари, 13) аспект, 14) Арад, 15) коб, 17) Амор, 18) кор, 19) котар, 21) Ири, 22) ад, 23) пано, 24) ор, 26) Об, м, 27) Јара, 28) Умаг, у, 30) „арета“, 32) трабант, 34) Ира, 35) Оран, 36) Ли, 37) ми, 38) „Спал“, 39) Киш, 40) Сантрач, 42) тајац, т, 44) Алек, 45) сода, и, 46) е, з, 48) од, 49) рика, 50) (Р)аде К(он)чар, 51) Нат, 53) анода, 55) Мел, 56) Дора, 58) Иво, 59) „Тапо“, 60) авалит, 62) Лерман, 64) Лагос, 65) опати.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Милољуб Лазаревић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дин, полугодишња 66,00 дин, тримесечна 33,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дин, полугодишња 132,00 дин, тримесечна 66,00 дин. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: DM 46 — S 16 — Ft 73 — Sfr 53 — Zgr 73. Девизне уплате за иностранство преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711.
На основу нишлења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-29-73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Весна

и Марсовка

ШКОЛСКА
КЕЏЕРА

КОМПЛЕТ
ЗА СВАКИ
ДАН

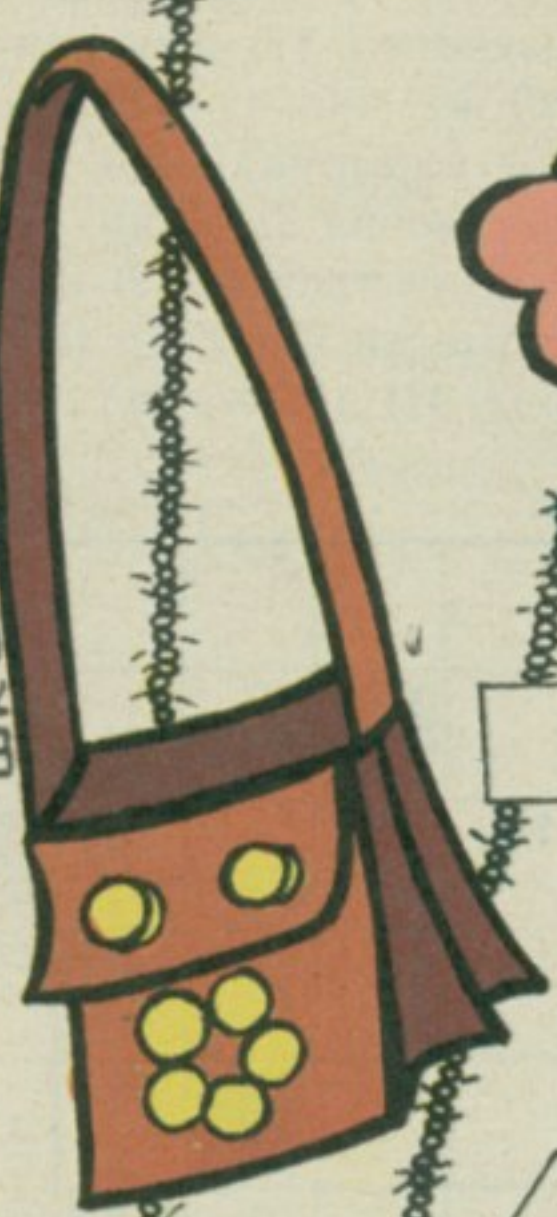
ХАЉИНА ОД
ТАНКЕ ВУНИЦЕ

КАПА
ЗА
ИЗЛЕТ

ШКОЛСКА ТОРБА

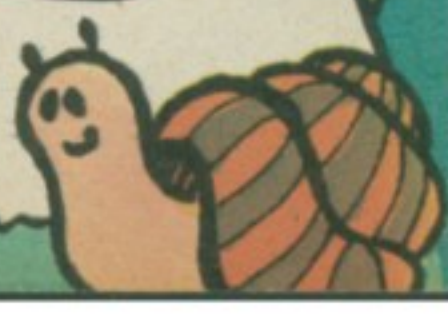
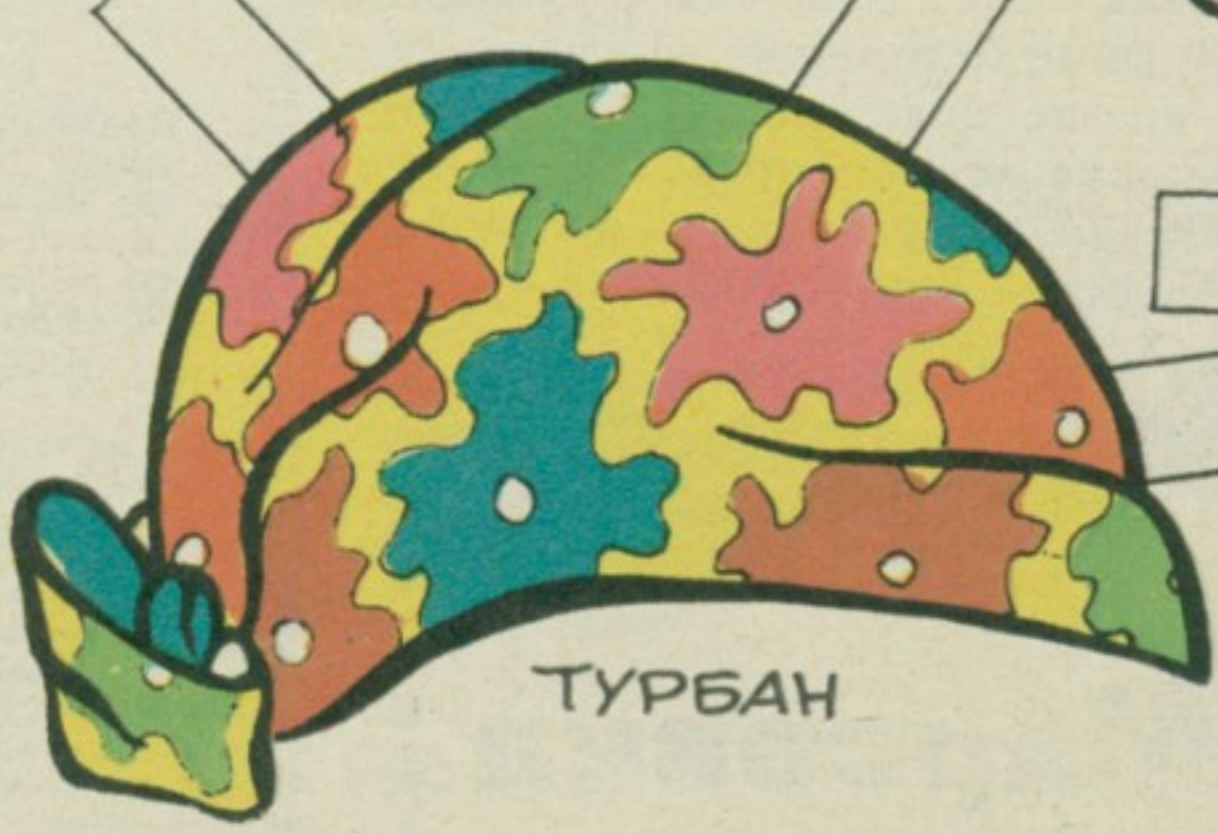
ХАЉИНА ЗА
ИЗЛАЗАК

КОМПЛЕТ ЗА
ИЗЛЕТ

ТУРБАН

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

ПОПУЛАРАН
И ДАНАС!

Молим те да напишеш кад се родио и кад је умро чувени писац фантастичних романа Жил Верн.

Дијана Сремачки,
Нови Сад

Жил Верн је написао укупно 57 романа с научним предвиђањима, од којих су се многа и остварила. Овај

и данас популарни и радо читани писац живео је 77 година: рођен је 1828, а умро 1905. године.

ТРИ ОСКАРА ЗА КАУБОЈА

Желела бих да напишем нешто о чувеном глумцу Гарију Куперу.

Јулијана Стојчевска,
Скопље

„Да нисам знао да јашем и да ба ратам револвером никада не бих постао глумац“, изјавио је Гари Купер кад је већ био најпознатија звезда Холивуда. А вратоломно јахати и хитро руковати колтом Гари је научио на помало необичан начин. Наиме, после завршетка колеџа у граду Хелени, где је рођен 1901. године, Гари је повредио ноге у саобраћајној несрећи. Да би се опоравио и ојачао одлази на оближњи ранч где убрзо постаје познат као младић који на коњу и с револвером у руци може учинити готово све. Гари тада није ни слутео да ће баш као јахач и каскадер доспети на филм. Носећи у себи и даље жељу за јахањем одлази у Ајову где успешно завршава — ликовну академију. Сликање је, наиме, у то време била највећа љубав Гарија Купера. Сиромаштво га је, међутим, отерало у Лос Анђелес. Требало је наћи посао. Кад је чуо да у Холи-

вик три Оскара за глуму случајно добија мању улогу у филму „Победа Барбаре Ворт“. Ускоро склапа уговор са славним продуцентом Голдвином. Пажљиво бирајући улоге Гари Купер ускоро постаје најпознатије име Холивуда и најчувенији каубој који се икада појавио на филму. Најбољи филмови су му „За ким звона звоне“ и „Игра судбине“ са Ингрид Бергман и „На редник Јорк“ за којег је 1941. године добио свог првог Оскара. После екранизованих Хемингвејевих романа „За ким звона звоне“ и „Збогом оружје“ снима свој најуспешнији филм — чувени вестерн „Тачно у подне“. За улогу у овом филму поново је награђен Оскаром. Последњи филм у којем игра Гари Купер је „Голо сечиво“ којег је славни глумац снимио кад је већ био тешко болестан. Пред саму смрт, 1961. године додељен му је и трећи Оскар за заслуге у развоју филма.

ШТА ЗНАЧИ ЕГОИСТ?

Занима ме шта значи егоист па те молим да објасниш ову ријеч.

Марина Оберски,
Загреб

Егоист је себичан човек, саможивац, свесебица, својко, онај ко своје интересе ставља изнад свега другог.

Корен ове речи је латинска реч „ego“ што значи „ја“, а сама реч „егоист“ дошла је у наш језик из француског. Од ове речи изведене су и именице егонизам или егонитет, егологија, придев егоистичан и сл.

НИЈЕ НОВИНАРСКА ПАТКА!

Занима ме одакле за лажну вест у новинама потиче израз „новинарска патка“.

Махмут Имамовић,
Коњиц

Када данас, у време кад је скупљање информација за новине и њихово издавање беспрекорно организовано, читаоци посумња да је објављена вест нетачна или измишљена, испред ње сигурно у загради неће наћи слова Н. Т. Ови тајанствени иницијали некад су се редовно појављивали у „Келским новинама“ испред вести које су биле непроверене или су потицале из непоузданих извора. Стављајући ознаку Н. Т.

испред оваквих информација, уредник „Келских новина“ хтео је да на неки начин одвоји службене и проверене вести и написе од оних које су биле несигурне. А да ли су слова Н и Т изабрана случајно?

Она су, у ствари, скраћеница од латинског израза „Non testatum“ што значи „није проверено“, „без доказа“. Читана абецедирањем или „спеловањем“ ова два слова дају немачку реч „Ente“ што значи — „патка“.

ПРОДАЈЕ ГИТАРУ

Желим да преко мале поште обавестим све твоје читаоце да продајем очувану гитару. Заинтересовани могу да се

јаве на адресу: Милан Ђокић, Ул. Хусинских рудара бр. 31, III спрат, стан 13, 11000 Београд.

РЕПРЕЗЕНТАТИВЦИ ХАЈДУКА

Желео бих да у малој пошти објавим адресу на коју бих могао писати ногометашима „Хајдука“ који играју у нашој репрезентацији.

Здравко Токић,
Д. Андријевић

Адреса фудбалера и репрезентативца „Хајдука“ је Ногометни клуб „Хајдук“, Зрињско-Франкопанска 17, 58000 Сплит.

ЗА ЉУБИТЕЉЕ ЗНАЧАКА

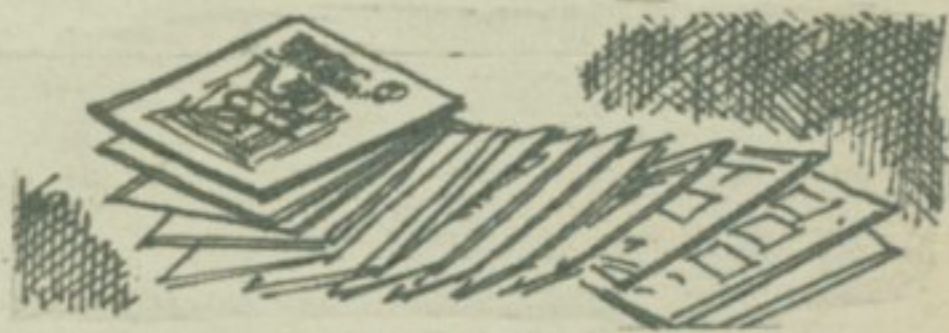
Јављам вам се из Софије где редовно читам Забавник. Хоби ми је скупљање значака и већ имам 1200 различитих значака спортских клубова из земаља широм света. Желео бих да објавим моју адресу како бих могао да се дописујем са читаоцима Забавника који имају исти хоби. Моја адреса је: Георги Манов, ул. Младежки проход бл. 7, Г. Софија 8, Булгариа.

Верујемо да ће љубитељи зна-

чака и они који воле спорт писати овом читаоцу Забавника из Софије.

СТАРИ ЗАБАВНИЦИ

Молим вас да у малој пошти објавите да нудим на продају Забавнике од броја

850 па надаље. Заинтересовани могу да се јаве на адресу Јелена Ракић, Мештровићева 30, 24000 Суботица.

АДРЕСА НИКОЛЕ ПЛЕЋАША

Хтео бих да сазнам адресу Николе Плећаша, комаркаша загребачке „Локомотиве“ и наше репрезентације.

Антон Зекић,
Зрењанин

Плећашу можете писати на адресу његовог клуба где игра. Дакле, Никола Плећаш, К. К. „Локомотива“, Тушканец 1 а, 41000 Загреб.

КАД ЈЕ РОЂЕН ЧАРЛИ?

Молим те да ми одговориш кад је рођен Чарли Чаплин. Вељко Тољ,
Сарајево

Чарли Чаплин је рођен 1889. године.

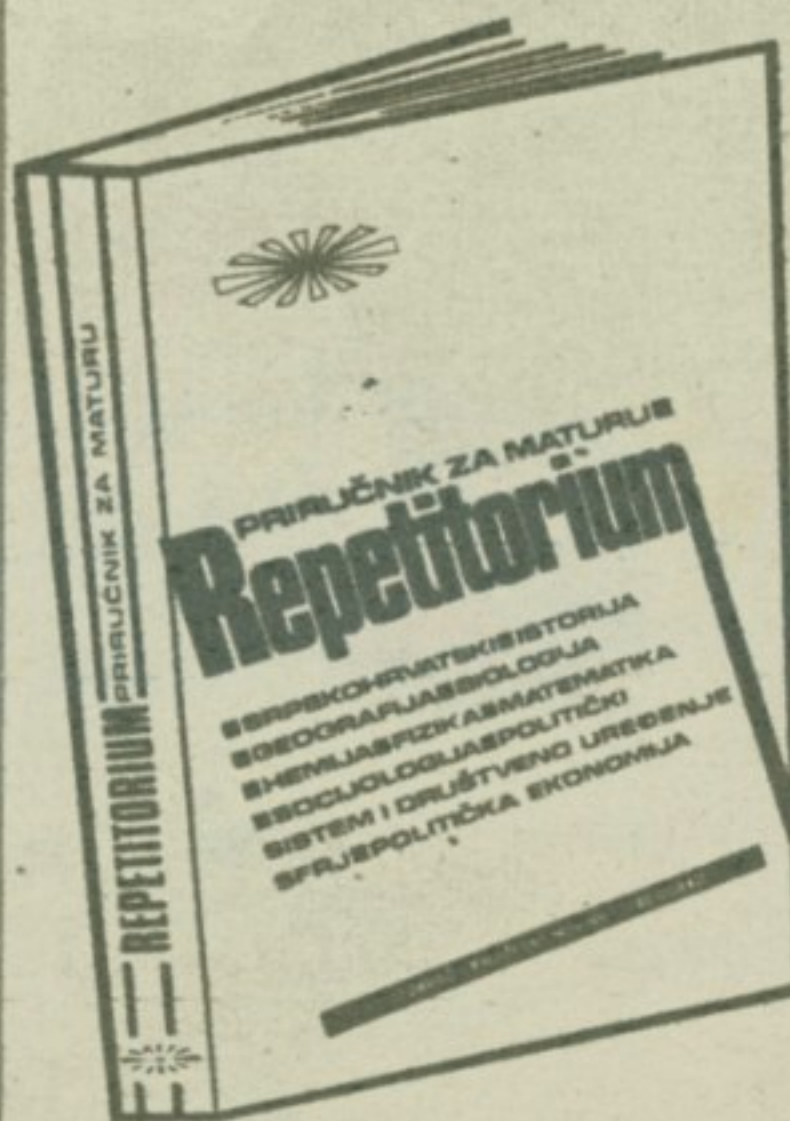
АДРЕСА ФУДБАЛЕРА „ВОЈВОДИНЕ“

Молим те да у малој пошти објавиш адресу на коју би могао да пишеш фудбалерима „Војводине“.

Милош Елезовић,
Високо

Фудбалерима „Војводине“ можете писати на адресу: Ф. К. „Војводина“, Зрењанинова 8, 21000 Нови Сад.

УЧЕНИЦИ – СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЧП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

вуду траже младиће који знају јахати и пуцати одлази у „метрополу филма“. После неколико година непрекидног јахања и вратоломија, непознати сликар и будући добит-

